

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 178 (3042) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 augusztus 8

Művészek a baloldalon

Általános megdöbbenést váltott ki az egész országban az a hír, hogy Timár József, a Nemzeti Színház művésze és örökös tagja egy badacsonyi étteremben egyetemi hallgatók és szabadságos tiszték előtt példátlanul komisz nemzetgyalázó kijelentést tett. A kijelentés annyira meglepte a körülállókát, hogy megisméltésére szólították fel a magáról megjeledkezett embert. Timár Józsefnek másodsor is volt bátorsága ki-mondani a szégyenletes szavakat:

A napilapok szerkesztősegei eleinte nem akartak hinni annak a vidéki hetilapnak, amely a botrányt először közölte. Távbeszélőn kérték a hír megerősítését, amelynek valóságához és tárgyilagosságához most már kétség nem fér. Az egész eset egyébként már csendőri nyomozás tárgya. A badacsonyi csendőség az egész ügyet illetékes helyen jelentette.

A Nemzeti Színház a maga részéről már megtette a szükséges lépéseket és Timár Józsefet felmentette szerepeinek játssza alól a vizsgálat befejezéséig. Timár József is nyilatkozott ügyvédje útján és azt állítja, hogy nem emlékszik a neki tulajdonított kijelentésekre. Az ügy mindenesetre tovább folytatódik és a bűnös bizonyára elnyeri méltó büntetését. Ezt kívánja a megsértett magyar nemzet, ezt kívánja széles e hazában minden becsületes magyar ember.

Az eset azonban nem olyan természetű, hogy könnyen napirendre térhünk fölötte. Timár József gyalázatos kijelentései abból a lelkiületből fakadnak, amelynek enyhébb megnyilvánulásával lépten-nyomon találkozhatunk a magyar művészvilágban. Nem mulhatik el hét, sőt még nap sem, hogy valamelyik híres színész, vagy művésznagyság meg ne szólaljon, bele ne kontárkodjon a politikai és társadalmi problémák bonnyolult szövevényébe. A megnyilatkozás majdnem minden esetben a legsötétebb tájékozatlanságról, a legfélreérthetlenebb baloldali érzelmekről tesz tanuságot. Legtöbbször nevétséges egy-együtségek derülnek ki ezekből a megnyilvánulásokból, de néha bosszantó szemtelenségük és vakmerőségük.

Kérdézzük: miért teszik? A keresztény és nemzeti szellem, a jobboldalság érvényesülése a művészet, a színjátszás terén ezeknek a nagyságoknak csak használt. Megszabadultak ezek az urak és hölgyek a zsidó ügynökök és színpadi cézárók zsarnokságától. Tehetségük előtt olyan lehetőségeket nyitott meg az új magyar szellem, amelyenkre azelőtt még csak nem is gondolhattak. Az egész nemzet tisztelettel és szeretettel vette és veszi őket körül. A megbecsülés még az anyagiakban is sokszor túlméretezeten nyilvánult meg. Mit akarnak hát? Mit akart még Timár József a nemzetől, amely valósággal a tanyerén hordozta?

Egyszerűen nem értjük a színészi körökben többé-kevésbé leplezett baloldalság állandó felbukkanását. Ugy látszik,

Japán elleni hatásos Szovjet megsegítésről tárgyalnak Moszkvában

Churchill és a szövetséges diplomaták a legnagyobb titokban tanácskoznak

A Kaukázus előterében összpontosította Vorosilov a védelmet

A Mai Nap írja: Az NST stockholmi jelentése szerint londoni semleges körökben még mindig élénken vitatkoznak Churchill moszkvai útjának valószínűségéről. Az a nézet került előtérbe, hogy Churchill minden kétséget kizáróan azért ment Sztalinhoz, hogy mentegesse az angolszászok magatartását.

Torino. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A Gazetta del Popolo a keleti hadszíntér helyzetéről megállapítja, nem lehet tudni, hogy Vorosilov mekkora hadsereget helyezett készenlétebe. Minden jel arra mutat, hogy haderejét a Kaukázus közvetlen előterében összpontosította és csak közvetlenül ott akar harcba bocsátkozni. Ez a körülmény arra vall, hogy nem áll rendelkezésére nagyobb haderő, mindössze néhány egység a Kaukázusból és Tunkeszánból, melyeket a magashegyi harcot folytatására képeztek ki.

A Szovjet elleni japán hadművelet parancsnoka Jamasita tábornok a „Szingapuri győző”

Basel. (Bud. Tud.): A Nazional Zeitung stockholmi jelentése szerint a jelegleg Moszkvában lévő külföldi diplomaták között van Steinhardt ankarai amerikai nagykövét is. Bár megbízható hír Churchill jelen tartózkodásáról nincsen. Stockholmban az a vélemény, hogy az amerikai és angol diplomaták hirtelen elutazása Moszkvába összefügg azzal a hírrel, hogy az angol miniszterelnök néhány napja Moszkvában tartózkodik. Olyan hírek is vannak, melyek szerint a moszkvai megbeszélésekre elsősorban

azért kerül sor, hogy megállapítsák a leggyorsabb úton, milyen méretű hatásos segítséget nyújthatnak a Szovjetnek, amellyel a japán támadás veszélyével szembe lehet állni. További értesülések is ilyen veszélyekről szólnak. Ugy tudják, hogy az esetleges hadműveletek parancsnoka Jamasita tábornok, a szingapuri győző, az egyik legsikeresebb hadvezére, a szervezés vezetője pedig Itagaki tábornok, a kvantungi hadsereg parancsnoka lesz.

A 15. számú magyar hadijelentés

A Magyar Távírti Iroda jelenti: (15-ik számú hadijelentés.) A honvédevezérkar főnöke közli: A mult héten megisméltődtek az ellenség átkelésre irányuló kísérletei. Repülőink hatásosan bombáztak egy útsomópontot a Dontól keletre. Repülőink közül különösen ki-

tűnt egy távol felderítő repülőgépink, melyet mélyen benn a szovjetvonal mögött 8 szovjet vadászgép támadott meg, melyek közül három lelétt és feladatának sikeres elvégzése után 60 találattal visszatért.

Londonért és Washingtonért folyik a kaukázusi csata

Genf. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: „Az óriás csapása” címmel az Ewening News című londoni lap cikket ír a keleti harctérről és többek között ezeket állapítja meg: Amikor Németország a tavasz elején nem azonnal indította meg támadását, Angliában nagyon sokan voltak, akik nagyon okosoknak

akartak látszani és sokan voltak, akik hiu ábrándoknak engedték át magukat, olyan elképzeléseknek, amelyek nagyon messze állottak a tényektől. Most aztán mindenki számára, aki megőrizte józan eszét, világosan megmutatkozik, mi volt Németország terve 1942-re. Míg az ostobák és rövidlátók azt hitték, hogy

hogy a legszigorubb és legpéldaadóbb rendszabályokra van szükség. Mert inkább ne legyen egy hírességünk sem, de nemzetgyalázásból többé nem kérünk. Ha Timár Józsefről bebizonyosodik, hogy valóban megtette gyalázatos kife-

lentéseit, akkor a legkeményebb büntetés kell sújtani. Mert Timár Józsefnek nincs feltétlen szüksége az új magyar életnek. Nekünk elsősorban becsületes, tisztességes magyar emberek kelljenek!
(P. I.)

a német seregeket sikerült végre helyhez kötött harcokra kényszeríteni, a német hadsereg összevonta minden erőtartalmát az óriási ökölcsapásra a szovjet vonal döntő szakasza ellen. Még a javíthatatlan mindentudók és álmodozók is kénytelenek már elismerni, hogy a kaukázusi csata egyben Londonért és Washingtonért is folyik, a háború pedig olyan szakaszába érkezett, amely a szövetségesek számára a halálos válság kezdetét jelenti.

Berlin. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: A véderő főparancsnokság közlése szerint az Ilmen tótól délre helyi német támadás során kisebb elleneséges csoportokat a járhatatlan moosaras területeken bekerítették és felformozoltak. A volhovi arcvonalon egy nagy rakodópályaudvart német bombázógépek szétromboltak.

Norvégia összekötő kapocs kell legyen a Szovjettel — az angolok szerint

Oslo. (NST.): A norvég sajtó nagy megütközéssel foglalkozik Jugarsvold egykori norvég miniszterelnök nyilatkozatával, amely szerint Norvégia feladata a jövőben az lesz, hogy brit védelem alatt összekötő kapcsolatot létesítsen a Szovjetunióval. A norvég lapok különösen arra utalnak, hogy a nyilatkozat Svédországban keltett kínos és érthető feltűnést.

Stockholm. (MTI.) Az OFI jelenti: Augusztus 1-től kezdve az egész norvég partvidéket riadókészültségbe helyezték. A német katonai hatóságok minden intézkedést megtettek egy esetleges partaszállási akció megakadályozására. A partvidéken mindenütt rohamcsapatok állanak készenlében és ezeket bármely pillanatban arra a helyre vethetik, ahol a szükség megkívánja. A polgári lakosság eltávolítására kidolgozták a pontos terveket, hogy ha a szükség megkívánja, a legrövidebb időn belül végrehajthassák a kiűritést.

Törökország felkészült a szovjet határon

Ankara. (NST.): Beavatott körök szerint Törökország minden előkészületet megtett a Fekete-tenger és Kaukázus felől esetleg oda menekülő szovjet katonák internálására. Valószínűnek tartják ugyan, hogy a szovjet flottát inkább elsüllyeszti, semhogy idegen kikötőbe vigyék és ott internáltassák.

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utána-
zák. Ügyeljen, mert minden
tablettán a „DARMOL”
szónak és T alakú bevágás-
nak kell lenni. Kimondottan
eredeti csomagban kérje.

DARMOL

Különösen nagyarányú óvintézkedések
folytak a török-iráni határ mentén, ahol
nagyobb szovjet csapatok menekülésével
számolnak. Ezen a határon állandóan
erősítik a török határőrséget.

**Mindkét részről hatalmas
aranyu készülődés folyik
Egyiptomban**

Mint katonai helyen közlik, pénteken
elkeseredett légi harcok folytak
Berlin. (MTI). A Német TI jelen-
leg egyiptomi arcvonal fölött. Német
vadászkötelékek egy gépük elveszté-

se mellett 12 angol gépet lőttek le.
Bern. (Bud. Tud.) Kairói hír sze-
rint Egyiptomban mindkét részről a
legnagyobb gyorsasággal folynak az
előkészületek. Úgy tudják, hogy a né-
met afrikai hadtest tartalékokkal
igen megerősödött.

Ankara. (MTI). Az OFI jelenti: Hír-
szerint elrendelték a török-szíriai ha-
tár lezárását. Az intézkedés oka nem
ismeretes.

Berlin. (MTI). A Német Távírti Iro-
da jelenti: Katonai helyről közlik: A
keleti harctér középső szakaszán lezaj-
lott védelmi harcokban a német csapa-
toknak néhány nappal ezelőtt sikerült
egy összeomlott szovjet csapatot beke-
riteni. A bolsevisták az elkerülhetetlen
megsemmisítést azzal próbálták kikerül-
ni, hogy megtámadták egy ütegállást.
A német tüzerek a több mint ezer em-
berből álló kötelék támadását géppus-
kával verték vissza. A bolsevisták túl-
nyomórészét megsemmisítették. Az élve
maradtak megadták magukat.

**Dr. Bánáss László kanonok,
kisprépost, debreceni plébános**

**Személyesen adta át az új plébánosnak a kinevezést
dr. Scheffler János püspök**

Nagyvárad. Saját tud. Szombaton dél-
előtt Nagyváradra érkezett dr. Scheffler
János püspök és magával hozta a pápai
íratot, amely dr. Bánáss László c. ka-
nonok, debreceni adminisztrátort a

nagyváradai székeskáptalan kanonokjává
és debreceni kisprépost-plébánossá ne-
vezte ki.

Ugyancsak ma délelőtt érkezett Nagy-
váradra dr. Bánáss László is, akinek a

**Minden részletében előkészítették
a Szent István Hét ünnepi műsorát**

**Dr. Scheffler János szatmári püspök mondja Budapesten
a Szent István-napi ünnepi szentbeszédet**

Budapestről jelentik: Az augusz-
tus 20-iki Szent István-napi országos
Szent Jobb körmenet ügyében a kör-
menetet rendező Actio Catholica or-
szágos szervezési szakosztálya ülést
tartott. Az ülésen részleteiben megál-
lapították a Szent Jobb körmenet
rendjét. Ezek szerint a körmenetet
bevezető egyházi szertartás augusztus
20-án, Szent István napján reggel 8
óra 15 perckor kezdődik a Szent
Jobbról nevezett királyi és udvari
várplébánia templomban. A királyi és
udvari várplébánia templomban lefo-
lyó szertartás után indul el a Szent
Jobbot kísérő körmenet Serédi Jusztí-
nián bíboros, Magyarország herceg-

prímásának vezetésével a budavári
koronázó templomba, ahol a bíboros
hercegprímás ünnepi szentmisét pon-
tifikál. Az evangélium után Scheffler
János szatmári püspök mond szent-
beszédet. Az ünnepi szentmisével
egyidejűleg a Szent István szobor
előtt és a Kapisztrán-téren, a szab-
don felállított oltárnál szentmise lesz.
Az ünnepi szentmise, végeztével a
körmenet a koronázó főtemplomból
a Verbóczy-utcán, a Kapisztrán-té-
ren, az Uri-utcán, a Dísz-téren és a
Palotasoron át a Szent Jobb őrzési
helyére vonul vissza, ahol a felemelő
ünnepséget a szokásos könyörgések
fejezik be.

**Boldog Margit legendája, Gyöngyös-
bokréta és hangversenyek**

Dr. Némethy Károly fővárosi ta-
nácsnok csütörtökön sajtóértekezle-
ten ismertette az idei Szent István
hét eseményeit.

— Budapest székesfőváros kettős
nagy esemény előtt áll — mondotta
a tanácsnok nyilatkozatában — ak-
kor, amidőn augusztus 14-ike és 24-
ike között a Budapesti Nemzetközi

Vásárral egy időre esik legnagyobb
nemzeti ünnepünk, a Szent István
Hét.

— A Szent István Hét egyházi ün-
nepségei, közöttük elsősorban az au-
gusztus 20-án megrendezendő Szent
Jobb-körmenetet szokott gyakorlatá-
val most is az Actio Catholica készíti
elő.

Uditó italokhoz**kitűnő gyümölcs szörpök.**

Elsőrangú tápszer különlegességek. Asvány- és torvizek.
Prima konzervek.

Molnár Imre fűszer és csemege üzletben
Rákóczi-ut 4.

Apolló Filmszínházban

VÉGRE...

Muráti Lili, Páger Antal, Jávör P. és Csontos ragyogó vigiáréka

Belvárosi

Csak 16 éven felülieknek

Vissza az úton

Tolnay Kláry, Mezey Mária, Csontos Gyula óriás filmje.

Szilassy L., Turay Ida, Csontos és Mály Gerő cigányzenés,
hangulatos, csupaszív filmje**Hét szilvafa**

a CASINOBAN

püspök személyesen adta át a kineve-
zést és ugyanakkor melegen köszöntötte
új méltóságában, visszaemlékezve régi
barátságokra és a megszállás alatt el-
szünetelt megpróbáltatásokra. Kívánta
a püspök dr. Bánásnak, hogy új állo-
máshelyén új méltóságában az Isten ke-
gyelme kísérje.

Dr. Bánás megatódva vette tudó-
mással a kinevezést és közvetlen, meleg
szavakkal köszönte meg a püspök kitün-
tető kedvesességét.

Lapunk hétfői számában a kinevezés
részleteire visszatérünk.

mutatásra a Magyar Művelődés Hí-
zában, Bulla Elmával Szent Margit
szerepében. Ez a szép előadás most
is nagyon időszerű, hiszen idén ünne-
peljük a szenttéavatás előtt álló Ar-
pád-házi Királyleány születésének
700. évfordulóját. Boldog Margit le-
gendás életét itt elte le, a mai Buda-
pest területén és áldásos tevékenység-
ének színhelyét, a Margitszigetet a
hálás utókor valóságos kis tündér-
kertté fejlesztette. Méltó tehát, hogy
Budapest Székesfőváros is megemlé-
kezzék az évfordulóról.

— A Szent Margit Legenda három
előadását követi az itthon és a kül-
földiek előtt egyaránt népszerű Gyön-
gyösbokréta játéksorozat, augusztus
17-ike és 24-ike között, hat estén a
Magyar Művelődés Házában, két al-
kalommal pedig: 19-én este és 20-án
delután a Margitszigeti Szabad Szín-
padon.

— Az ünnepi hét zenei műsorának
kimagasló eseménye a székesfővárosi
zenekar ünnepi magyar hangversen-
nye: a Liszt—Kodály-est lesz. Au-
gusztus 19-én este a Magyar Művelő-
dés Házában. A Liszt és Kodály vá-
logatott műveiből összeállított hang-
versenyen — amelyen Kodály Zoltán
maga vezényli műveit — fellép Réthy
Eszter, a bécsi állami operaház mű-
vésznője és Károlyi Gyula zongora-
művész.

Kiállítások és sportesemények

— A világi ünnepségek műsorát a
főváros szokta összeállítani.

— A székesfőváros saját rendezései
között az idei Szent István Hét mű-
sorának kiemelkedő eseményei közül
elsőnek a Szent Margit Legendát, Uj-
házy György szép és mélyenjáró misz-
térium-játékát említtem meg, amely
augusztus 14., 15. és 16-án kerül be-

— A Szent István Hét folyamán
számos érdekes és értékes kiállítás te-
kinthető meg. Itt első helyen kell
megemlítenem a Háborus Nemzetkö-
zi Vásárt, amely a hadviselő Magyar-
ország technikai felkészültségének
nagyszabású bemutatója lesz. A többi
kiállítás közül kiemelkedik a Műcsar-
nokban megrendezendő „Örök ma-
gyar katona” kiállítás, a magyar cí-
merkiállítás, a Szent Korona hű má-
sának bemutatása a Szépművészeti
Múzeumban és több művészi tárlat.

— Gazdag lesz az idei ünnepi hét
sportműsora is. Érdekesnek ígérkezik
a Szent István Kupáért folyó esti
labdarúgó körmérkőzés, a kivilágított
Elektromos-pályán, sok nézőt fognak
vonzani az országos atlétikai, tenisz-,
céllövő-, kerékpáros-, ökölvívó- és
teke-bajnokságok, valamint a Szent
István napján lefutásra kerülő Szent
István-díj.

— Az Idegenforgalmi Hivatal az

ünnepi héten a pályaudvarokon és a
vásár területén kirendeltségeket állít
fel az érkező utasok útbaigazítására
és elszállásolására és ugyanakkor a
hivatal állandó éjszakai és nappali
ügyeletet szolgáltatást tart az utasok
elhelyezésére.

* NE SAJNÁLJA PÉNZÉT, melyet
biztosításra fordított. Tűz üthet ki a
lakásában, házában, ingóságai elpusz-
tulnak, értékei tönkremennek — ha
van biztosítása, kára megtérül. Ne
mulassza el: kössön tűzbiztosítást.
Az 1857-ben alapított legrégebb ma-
gyar biztosító magánvállalat, az Első
Magyar Általános Biztosító Társaság
helybéli: Szent László-tér 2. szám
alatti főigénykegse készséggel ad fel-
világosítást minden biztosítású vonat-
kozású ügyben.

**Hirdessen
a Magyar Lapokban**

A kongresszus döntése után azonnal megindul az engedetlenségi mozgalom Indiában

Ghandi szükség esetén éhségsztrájkba kezd

A Pest írja: Istanbul. Bombayból érkezett jelentés szerint a kongresszusi párt mai ülésén elrendelik a szavazást Gandhi határozati javaslatáról, valószínűleg egyhangúan elfogadják. Ebben az esetben az engedetlenségről szóló mozgalom Gandhi vezetésével azonnal megindul.

Amsterdam (MTI). A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat bombayi jelentése szerint úgy tudják, hogy Gandhi pénteken arról értekezett a kongresszus végrehajtó bizottságának tagjaival, hogy hozzájárulnak-e ahhoz, hogy szükség esetén éhségsztrájkba kezdjen. A legtöbb bizottsági tag ellenezte az éhségsztrájkot Gandhi egészségi állapotára való tekintettel, végül azonban abban állapodtak meg, hogy a többség döntése szerint határozná. Gandhit látták, amint pénteken hosszú levelet írt. Azt hiszik, hogy az alkirályhoz intézett levélről van szó, amelyben utolsó felhívást intéz hozzá a polgári engedetlenség megkezdése előtt.

London (NST). Gandhi a nagygyűlés első napján Bombayban beszédet mondott. Csak a legfontosabb elhatározásokra tért ki, de kijelentette, hogy a javaslat elfogadása után még egy nagy beszédet mond.

Zürich. Ide érkezett jelentések szerint Uj Delhiben az indiai kormány megkezdte az előkészületet az engedetlenségi mozgalom elleni küzdelemre. Kormányrendelet jelent meg, amely kötelezővé teszi azoknak a kereskedőknek, akik életfontosságú cikket árulnak, hogy üzleteiket hétköznap nyitva tartásák.

A Kormányzó úr hitvesének rádiószózata

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vitéz nagybányai Horthy Miklósné Öfömméltósága augusztus 10-én délután 18 óra 35 perckor Budapest I. hullámhosszán rádiószózatot intéz a magyar társadalomhoz. A főmméltóságú asszony a háborúval kapcsolatos különböző segélyakciókra hívja fel a figyelmet, elsősorban a harctéren küzdő honvédek részére meginduló téli ruhaakcióhoz kéri a magyar társadalom széleskörű támogatását.

Tomesányi Vilmos Pál körútja Máramarosban.

Ujvár. (MTI). Tomesányi Vilmos Pál, Kárpátalja kormányzói biztosa a hét folyamán háromnapos szemlén folytatja körútját a máramarosi közigazgatási kerület területén. Felkereste Huszt, Rahó, Körösmező, Gyertánliget, Bustyaháza, Tecső, Dombó, Királymező és Körtvélyes községeket. A kormányzói biztost mindenütt meleg szeretettel fogadták.

Japán véleménye szerint

Különbékét köt a Szovjetunió, ha szövetségesei nem támogatják

Krasnodár irányában törnek előre a német csapatok.

Berlinből jelentik: (NTI.) A japán hadsereg sajtótájékoztatója annak a véleményének adott kifejezést, hogy a Szovjet kénytelen lesz különbékét kötni, miután szövetségesei nem támogatják. Berlini politikai körök szerint ez a nyilatkozat úgy értendő, hogy a japán szóvivő a Szovjetunió fenntartás nélküli megadását tekinti a békelehetőség előfeltételének.

Rómából jelentik: (MTI.) Az *Il Tevere* hosszabb cikkben méltatja a magyar csapatok hőies harcait a doneci állásokban. A lap kiemeli, hogy a magyar honvéd alakulatok ellenállásán összeomlanak a szovjet támadásai. Hozzáfüzi a lap, hogy a harcokban résztvesznek a magyar légierő kötelékei is, amelyek igen eredményesen bombázzák az ellenség utánpótlási vonalait. A bombázókat vadászok támogatják, akik közt résztvesz Horthy István kormányzóhelyettes is.

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderőfőparancsnokság közli: A Kaukázus területén a német és román csapatok nagy hőségben, a gyalogság rendkívüli menetteljesítményével Krasnodar irányában üldözik az ellenséget. A vasutak kereszteződésénél fekvő Timosenszkaja várost bevettük. A kubani hídfő állásokból előretörő gyorscsapatok ötven kilométerre vannak Maikoptól északkeletre. Keletebbre megsemmisítettük az egyik szovjet hadosztály zömét. Légierőnk éjjelnappal támadta a szovjet szállítmányait és vasutvonalait, a Fekete-tenger partját a Kaukázus északi nyulványáig. A Saltól északkeletre német és román csapatok ujjonnan odaszál-

lított ellenséges erővel állnak harcban. Az ellentámadások kivédése során csupán tegnap 61 nehéz páncélost semmisített meg egy páncélos hadosztályunk. A Don folyó nagy kanyarulatában az ellenség sikertelenül kísérelt meg támadásokat Rzsjev környékén a szovjet tovább folytatja kétségbeeső tehermentesítő támadásait. Az ellenséget súlyos veszteségek érték emberben és anyagban. A finn tengerőrbőlben elsüllyesztettünk egy szovjet őrnaszádot. Négy másikat és egy aknazedőhajót megrongáltunk. A keleti harctéren tegnap repülőink és légvédelmi tűzreink 138 repülőgépet lőttek le. Nyolc gépünk nem tért vissza. Az elmúlt éjjel a brit légi-erő újból a Rajna-Westfáliai iparvidék több városának lakónegyede ellen intézte támadásait. Vadászaink hét támadó gépet lelőttek.

Tovább folyik a Kaukázuson a megvert szovjet csapatok üldözése

Berlinből jelentik: (NTI.) A véderő főparancsnoksága a következőket közli az augusztus 6-án lefolyt harcokról: A megvert bolsevista csapatok üldözése során az Azovi-tengertől keletre német és román csapatok csütörtökön is kiváló teljesítményeket végeztek. Bár a hőség igen nagy, további 50 kilométerrel törtek előre és elérték Timosenszkaja fontos vasuti csomópontot. A Kubán-menti hídfőkből kiindulva német csapatok Maikop irányában üldözik az ellenséget. A német légifegyvernem mindenütt hatásosan bombázta a szovjet

utánpótlási utakat és vasutvonalakat a Kaukázus szélén. A Don alsó folyása és a Szal folyó között heves ütközetek folytak német élc csapatok és nagysietve harcbavetett bilsevista kötelékek között. A bolsevisták igen nagy veszteséget szenvedtek. Voronyezstől délre egy vegyes ellenséges kötelék megtámadott egy német tábori repülőteret. A német vadászok harcra kényszerítették a bolsevista repülőket és rövid idő alatt 20 ellenséges gépet lőttek le saját veszteség nélkül. (MTI.)

lenti: Argentína és Bolívia közt kölajvezeték építenek, hogy így juttassák el Argentínába a kőolajat.

A Szovjetunió könnyen háborúba keveredhetik Japánnal

Berlin. (MTI). A Német TI jelenti: A Kwantungi japán haderő sajtótájékoztatója úgy nyilatkozott, hogy a Szovjetunió könnyen háborúba keveredhet Japánnal, mert az Egyesült Államok arra rákényszeríti, hogy ezzel Indiát megmentse. Stalin ma olyan helyzetben van, hogy esetleg kénytelen lesz engedni Amerika óhajának.

Piros színű gabonajegyet kapnak a mezőgazdasági munkát végző falusi iparosok és kereskedők

A Magyar Tudósító jelenti: Az olyan iparos vagy kereskedő részére, aki nyári hónapokban az aratási és ceplési idény alatt aratást vagy ceplést vállal, feltéve, ha nem színtelt munkavállalásról van szó, úgy a munkavállalónak piros színű gabonajegy adandó. Kék gabonajegy kiadása tilos. Az erre vonatkozó rendelkezések száma 547.753—1942.

Leningrád helyzete katasztrófális

Berlinből jelentik: (NTI.) A szökevények elbeszéléseiből kiderül, hogy Leningrád helyzete katasztrófális. Egy átszökött szovjet őrmester elmondta, hogy az emberek legyengülve, szédelegve lézengenek az utcákon és napi két óránál többet dol-

gozni nem bírnak. A városban már nincs patkány, macska és kutya, mert régen felélték. Az emberhúst a tél folyamán még csak zugkereskedőben árúsították, de most már nyíltan forgalomba hozzák. (MTI.)

Voronezsnél elcsendesedtek a szovjet támadások

Berlinből jelentik: (Interrinf.) A voronyezsi hídfőért folyó harcok, leszámítva a kisebb helyi jellegű előretöréseket, lecsendesedtek. A német és szövetséges csapatok változatlanul tartják állásaikat.

Berlinből jelentik: (NTI.) Katonai helyről kapott megállapítás szerint a szovjet augusztus 3. és 6. közt 442 repülőgépet veszített. Ugyanez időben 7 német gép tünt el. (MTI.)

Buenos Aires. (MTI.) Az OFI je-

Tisztelettel értesítjük a vámörlésre jogosított n. é. közönséget, hogy augusztus hó 1-től kezdve buza, rozs

vámörlését megkezdjük.

Váradi Malom és Ipartelepek R. T. Tamás tábornok-utca 40
Kocsán János-utca 21
Kocsán János-utca 21. alatti telepeinken.

Kisriport a nagy háborúból

Támadás egy orvlövész falu ellen

— A honvéd haditudósító század közlése —

Az alábbi tudósításnak különleges időszerezését ad az a körülmény, hogy a cikk írója az itt leírt orvlövészütközethez hasonló harcban megsebesült: láblövést kapott. Most egyik tábori kórházunk ápolja.

Régen hat óra volt. A pára lassan kezdett felszállni a földről és helyenként ködbe burkolta az erdőszegélyt. Vasútbiztosító honvédek állandóan jelentették, hogy a szomszédos községből nagyobb orvlövészcsapatok állandóan jenyegetik állásaikat. Éjjel belopakodtak az erdők leple alatt és közvetlen közelségtől kezdték támadásaikat a biztosító tábori őrsök ellen. A községet nem lehetett másképpen megközelíteni, mint nagyobb erőkkel, mert az orvlövészek a brjanszki behérítő csata alkalmával készített hatalmas tankesapdát építették ki védőállásuknak.

Megindulnak a bombázók

Csapataink támadását három német bombázó vezette be.

Félelmetes dübörgéssel szántották végig a két égboltozatot és igen heves bombázást zúdítottak a községben lévő állásokra. Messziről szállott fel a füst az ég felé. Az égő házak ropogtak. Minden egyes házban ugyanis az orvlövészek tartaléklőszereit rejtgették. Hátul megszólaltak az ágyúk és az ágyútűz fedezete alatt indult a magyar honvéd, hogy véglegesen hatalmába kerítse a községet.

A zászlóalj biztosított menetben haladt az erősen dombos területen, melyet két oldalról végtelen erdő zárt be. Minden honvéd tudta, hogy egyszerre fog bekövetkezni a váratlan ellentámadás az orvlövészek részéről, akik bevárják közelre az ellenséget és akkor zúdítanak minden oldalról félelmetes tüzet nehézfegyvereikkel. Gyamus volt az ellenségnek ez a hallgatása.

A világháborút járt alezredes kürtösét maga mellé véve előre lovagolt a gyalogel elé.

Feltűnt neki, hogy a szemközti domb peremén négy-öt gyanús alak mozgolódik. Táncsövést szeméhez vette és látta, hogy ott az ellenség előőrsi tanácskozna. Leszállt a lováról, ja mögé rejtőzött. Magához intette a gyalogelét és az egyik honvédtől elkérte a puskát, meg támasztotta a ja derekához, célbavette az egyik ellenséges orvlövészt. Egymás után öt lövést tett rá. Az egyik orvlövész melléhez kapott és a többiek karjaiba hullott élettelenül.

Zug az erdő, száll a gránát

Egyszeriben vége lett a csendnek. Minden oldalról megnyitották az orvlövészek a tüzet. Félelmetesen zúgott az erdő. Hatalmas tűzharc fejlődött ki. Néhol közelharc dúlt. Busai János gya-

Páratolja a keresztlény ipart!

logos kézigráttal küzdött le egy ellenséges fészket. Parancsnokok, honvédek együtt harcoltak a magyar becsületért. Német gépágyuk pásztázták az erdőszegélyt. Mindig a legjobbak szóltak bele a küzdelembe, amikor a mi tüzgépünkkel pillanatnyi tűzszünet állt be. El sem tudták képzelni honvédeink, hogy ki irányíthatja ilyen nagyszerűen a német gépágyukat, melyek az erdőszegélyt mindkét oldalon állandóan verték. Egy magyar vezérkari százados volt. Fialos lendülettel, bátor rámenéssel vetette magát a harcba s vitte a gépágyuk tüzeit mindig oda, ahol éppen a legnagyobb szükség volt rájuk. Egymás után némitották el az ellenség tüzgépait. A vezérkari százados bátorító szá-

vaira a honvédek tigrisként rohantak az ellenség után.

Az előőrsök már elérték a füstölgő falut.

A tankárokból is elmenekült az ellenség.

Most azt kellett kikutatni, hogy hova? Csákhamar kiderült, hogy a falu másik végében állították fel föllanálló vonalukat. A faluba betörő honvédeinket onnét akarták tűz alá venni. Azonban a magyar honvéd nem ugrott be a csapdába. Nem a falura ment, hanem egyenesen az ellenség fészkeire tört rá. Az orvlövészek igen sok halottat vesztettek. Tíz órákor örömmel jelentették a jelek: "vezérkari századosnak, hogy a község elesett.

Németországnak behozhatatlan előnyt, a Szovjetunióknak pótolhatatlan hiányt jelent Ukrajna birtoka

Oriási nyersanyagtartalmú állnak rendelkezésre a meghódított területen

Kiewből jelentik: A sikeres német hadműveletek következtében Ukrajna területe német kézre került. Ez a veszteség a Szovjetuniót igen érzékenyen érintette, mert Ukrajna hatalmas ipar, agrár, és nyersanyagterületekkel rendelkezik. A világnak alig van még egy olyan országa, mely ezt a hármas tényezőt ily nagy mértékben magába foglalja, mint az említett állam. Ezt a tényt élénken bizonyítja az a körülmény, hogy a hatalmas Szovjetunió gabonatermésének 30 százalékát Ukrajna fedezte és cukorpatermelése a Szovjetunió összes termelésének 83 százalékát képezte. Ugyanez a helyzet a dohánytermelésnél is, melyet Ukrajna 50 százalékig fedezett. Az olajosmagvak, gyümölcs, zöldségfélék stb. felét szintén Ukrajna bocsátotta a Szovjet-

unió rendelkezésére. Még súlyosabb a helyzet a szovjet nyersanyagterületeinek elvesztése körül. Ugyanis a szén és vas Ukrajnában oly ideálisan egészíti ki egymást, mint sehol a világon. Ezért a szovjet vas-, cink- és ólom-szükségletének 70 százalékát szintén Ukrajnából szállították. Még nagyobb mértékben szerepelt Ukrajna a széntermelés terén. A Szovjet 1938 évi 120 millió tonna szén-szükségletéhez egyedül a Donec medence 78 millió tonnával járult hozzá, míg az európai Ural-hegységéből csak 9 millió tonna szenet szállítottak. Ha azután még tekintetbe vesszük, hogy a szovjet alumínium és mangánszükségletét is Ukrajna fedezte, úgy könnyen elképzelhető, milyen súlyos csapást jelent a Szovjet számára Ukrajna elvesztése.

Mennyit nyom az emberi szempilla, a légy és a szunyog lába, a pókháló szála és a ceruzavonás

Hihetetlenül pontosan működik a világ legfinomabb mérlege

Berlinből jelentik: A mérőeszközök használata mai életünkhöz elengedhetetlenül hozzátartozik. Ugyanis a mérter, liter és kilogrammok megállapítása nélkül a hétköznapi életben komoly zavarok keletkeznének. Ezzel szemben azonban a gyakorlati életben a legkülönbözőbb mérlegfajták állnak rendelkezésre, az egyszerű karmérlegtől, az automatikus precíziós mérőeszközökig. Időközben azonban a technika különböző ágaiban hiány mutatkozott az igen könnyű tárgyak méréséhez szükséges mérlegekben, így például gyógyszerész, kémia, papír, elektrotechnikai és textiliparban. Bár ezen a területen a finommérlegek, az úgy-

nevezett mikromérlegek már régóta használatban vannak. Ezek rendkívüli érzékenységük miatt csak különlegesen elzárt helyen állíthatók fel, hogy megvédjék a levegőtől, hőmérsékletingadozásoktól és porképződéstől megóvják. Ezek a túlérzékeny mérlegek azonban a legkisebb kezelési hiba folytán elromlanak és elkészítésük rengeteg időt és fáradságot igényel. Németországban azonban sikerült egy olyan finommérleget előállítani, mely külső behatásokra nem érzékenyebb a közönséges mérlegnél. Ez a Bartsch-féle finommérleg annyira érzékeny, hogy 0.000.005 milligramm, tehát 3milliomod rész, vagyis kétszázezredrész milli-

gramm mérésére alkalmas, melynél fogva ez a mérleg a világ legfinomabb üzemi mérlege. Ezen mérleg segítségével megállapították az emberi szem, pilla súlyát, amely 0.2 milligramm, továbbá egy közepes légy lábezárának súlyát, amely 0.03 mg., egy szunyoglábsúlyát, amely 0.03 mg. Emérték továbbá, hogy egy 1 cm. hosszú és 1 mm. széles ceruzavonás 0.002 mg. 1 cm. pókhálónál 0.0006 mg. és a népsugárnak egy négyzetcentiméterre gyakorolt nyomása 0.0001 mg. Ezen adatokból világosan kitűnik, milyen rendkívül finom súlymeghatározások eszközölhetők az új mérleg segítségével, amely méltán nevezhető a világ legfinomabb mérlegének. (MNF)

Ek. 11307—1942.

Arverési hirdetmény

Zádor Márton végrehajtó javára. (képv. dr. Brachmann István ügyvéd) 1942. évi augusztus hó 18. napján d. u. fél 4 órákor 210.75 pengő követelése és jár. erejéig Mezöpeterd községben adós lakásán berettyóújfalui kir. járásbíró-ság 796—942. sz. végzésével elrendelt végrehajtás során lefoglalt 3950 pengő becsértékű alábbi ingóságok: 3 ló, 3 csikó, 50 birka biróilag elárvereztetnek. Csatlakozott végrehajtók: amennyiben kielégítési joguk fennáll és ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatban nincs: ügyvéd által képviseltetnek. Adria Bizt. Társ. P. 112.35.

Berettyóújfalú, 1942. július hó 14.
Faragó Andor,
kir. bír. végrehajtó.

Megállapították a sólyomkővári történelmi emléktábla leleplezésének ünnepi sorrendjét

A Bihar Egylet elnöksége a személyre szóló meghívók szétküldését mellőzve, a következő meghívást intézi Bihar megye és Nagyvárad hazafias érzésű magyar közönségéhez:

Az Élesd község melletti Sólyomkővári ősi magyar múltjának megőrzésére a Magyar Turista Egyesület budapesti központja márvány emléktáblát adományozott, amelyet 1942. évi augusztus 16-án, déli 12 órákor kezdődő hazafias ünnepség keretében fogunk leleplezni. Erre az ünnepségre Bihar megye és Nagyvárad hazafias érzésű közönségét ezennel meghívjuk.

Dr. vitéz Nadányi János s. k.

M. T. E. Bihar Egylet elnöke

Nagy Árpád s. k.

Bihar Egylet „Bocskay Törzs”-nek elnöke.

Papp Lajos s. k.

M. T. E. Bihar Egylet ügyv. alelnöke.

Az ünnepség rendje:

Magyar hiszekegy. Előadja az élesdi levénte diszezárad.

Dr. vitéz Nadányi János, a Bihar Egylet elnöke üdvözli a megjelenteket és ismerteti Sólyomkővári történelmi múltját.

A Magyar Turista Egyesület budapesti központja átadja az emléktáblát. a „Bocskay Törzs” ügyésze.

Nagy Árpád, a Bihar Egylet „Bocskay Törzs”-nek elnöke átveszi az emléktáblát.

Ünnepi óda. Szavalja: Algáty Árpád, a „Bocskay Törzs” ügyésze.

Törzsesületek, testületek koszorú-étele.

Himnusz.

Franciaország az angol partraszállás előtt

Irta: Csiszár Béla

Churchill és Roosevelt számtalanszor beigért második frontja különösen Franciaországban kelt érdeklődést, hiszen ez az ország az, amelynek partvidékén az angolok végre szeretnék hajtani kockázatos vállalkozásukat, hogy tehermentesítsék a szovjetet és, ha lehet, felfogják azoknak az irtózatos porölycsapásoknak egy csekély hányadát, amely most már több mint egy hónapja zuhog ellenállhatatlanul a szovjet-kolosszus fejére. Természetesen ezt csak ők képzelik, hogy felfoghatják, mert hiszen Németország már számtalanszor hangsúlyozta, hogy bármilyen második front sem laesíthatná a keleti hadműveletük iramát és fékezhetné lendületüket. Németország készenáll Norvégia legészakibb pontjától le a spanyol partokig, készen arra, hogy visszaverjen megöly erőse támadást is s ugyanakkor ellenállhatatlanul és feltartóztathatatlanul nyomul előre a Kaukázus és a Volga-Don térségében.

Franciaországban hetek óta folyik az izgatott találgatás az angolok haditerveiről. Vannak jólterjesztettek, akik az angol és a degaullista rádió adásaiból következtetnek és elemeznek ki mindenféle rémhírt és haditervet. Ezek a jólterjesztettek úgy tudják, hogy a francia lakosság nagyrészt csak egy jeladás szükséges és máris felkelés tör ki. Ezek a második arcvonallal kapcsolatos terveket kapcsolatba hozzák a régóta folyamatban lévő angol-észak degaullista rádióhadjárattal és a megszállott francia területen egy év óta folyó rendszeresen megszervezett merényletekkel, valamint az arra irányuló kísérlettel, hogy a francia lakosságot lázadásra bírják. Mindezekből arra következtetnek, hogy az angol partraszállás után, különösen ha az angoloknak sikerülne — amit nem hiszünk — megvetniök lábukat a kontinensen és kiépíteniök egy két hídfőállást, nem kerülne nagyobb nehézségbe a francia lakosság fellázítása. (?)

Vannak ezzel szemben — és pedig nagyszámban — óvatos és higgadt borúlatók, akik a fentiekkel szöges ellentétben azt a nézetet vallják, hogy nemcsak maga az angol partraszállás jelentene nagy fiaskót, hanem az angoloknak és a degaullistáknak az a reménye sem teljesedik majd, hogy lázadásra és a hozzájuk való csatlakozásra tudják rábírni a francia lakosságot. Hangoztatják ezek a borúlatók, hogy a franciák jól látják: a kockázat igen nagy és kár volna kockáztatni életüket, vagyonukat és családtagjaik életét, valamilyen kétségbeesett sötétbeugrással és lázadásal. A németek különben is gondoskodtak arról, — mondják ezekben a körökben, — hogy adott alkalommal, nemcsak a partmenti, hanem a beljebb fekvő lakosság se juthasson nagyobb mozgási szabadsághoz és se fegyveresen, se fegyvertelenül ne támogathassa az angolok vállalkozását. Franciaországban — igaz — a közlélemezés sok kívánnivalót hagy hátra, az emberek nem mindig lakhatnak jól, távolról sincs elegendő mennyiség minden anyagból és élelmicikkből, de a lakoságnak még sincs nagyobb panasza arra, mert hiszen élete nyugodt és aránylag békés keretek között folyhat s a világszerte dúló küzdelemben

nagyrészt a csendes szemlélő szerepét játszhatja.

Természetesen vannak forrófejűek és fanatikusok, akik nem törődnek a polgári vagy erkölcsi szempontokkal és vak eszközeik lesznek egy invázió esetén a degaullista vagy kommunista rádió propagandájának. Ilyenek most is nap nap után tűnnek fel, de mint manapság, a közeljövőben is kétségkívül rajta vezetnek a lázongáson. Érdekes különben, hogy a degaullista rádió és a kommunista rádió propagandája között milyen szembeszökő különbség van. Amíg ugyanis a kommunista rádió az azonnali lázadásra uszít, addig a degaullista rádió arra hívja fel a franciákat, hogy maradjanak nyugodtan mindaddig, amíg a parancsot ki nem adják a cselekvésre.

Kétségtelen, hogy lesznek, akik az alkalmas pillanathoz megkísérik a rendezavarát, elkövetnek szabotázsiakciókat és merényleteket. De ezeknek száma elenyésző lesz. Maga a vichy-i kormány gondoskodik arról, hogy senki el ne vesztse fejét a készülő hadműveleteknél és minden eszközt felhasznál, hogy

a forrófejűeket, a fantasztákat és a hivatásos lázítókat eltérítse esetleges rendezavará szándékaitól. A sajtó nap nap után közöl felhívásokat és figyelmeztetéseket, a rádió sűrűn fordul felkérésrel a francia közönséghez, hogy ne dőljön be a francia nép érdekei ellen lázító ellenséges propagandának, folytassa munkáját és hagyja rá a harcot a két nagy ellenfélre, a németekre és az angolokra. A francia kormány különben sem titkolja, hogy a helyzet nehéz és súlyos, de éppen ezért higgadságot és nyugalmat kér a közvéleménytől.

Nem titkolják francia hivatalos körökben, hogy a második arcvonal felállítására irányuló tervek nem egyebek Churchill blöffjénél, mert hiszen az angolok nemigen hajlandók feláldozni ott-honi hadseregüket és honi gárdájukat egy ma még rendkívül kockázatos európai partraszállásért, az amerikaiak pedig maguk bevallják, hogy hadseregük szelleme rossz és felszerelésük még nem elégséges egy ilyen hadműveletre. Mert nem elég az, hogy egyszerűen Churchill vagy Roosevelt elhatározza: megcsináljuk az inváziót! A partraszállásnak csak

úgy van értelme, — mondják Vichyben, ha elegendő számú katonasággal és hadianyaggal hajtják végre, továbbá a légiere korlátlan ura tud maradni annak a légitérnek, amely alatt a hadműveletek lezajlanak. A megfelelő számú katonaság átszállításához azonban megfelelő nagyságu hajótér is szükséges, ez pedig, mint tudjuk, egyáltalán nem áll nagy mennyiségben a szövetségesek rendelkezésére. A már megszerzett és kiépített hídfők további kiszélesítésére is állandóan nagy és friss csapattekercs szükséges s a további előnyomuláshoz is szükség van nagy létszámú csapatokra. A feladat tehát nem könnyű. — mondják Vichyben és Anglia valószínűleg minden nehézséget és kellemetlenéget számba veszi, mielőtt egy ilyen nagy állalkozásra rászánná magát.

Az Atlanti oceáni partvidéken, továbbá a Csatorna partján, azonkívül Belgium és Hollandia partvidékén pompásan kiépített német erődrendszer védi Európát óriási ütegek egész hálózatával és a remekül kiképzett katonaság százszérvével minden angol betolakodás ellen. Jól tudják ezt maguk a franciák is és ezért már eleve meghusultnak lehet tekinteni minden angol és degaullista reményt, amely a franciáktól azt szeretné, hogy fejlesszenek a német betonerődítményeknek és feláldozzák magukat Churchill és Roosevelt világhuralmi vágyálmaiért.

Szabó Lőrinc haza akar jönni Nántúre

Képpel szemmel néz naponta Magyarországra felé egy Szovjetunióba szakadt busszivi magyar

— Hogy lehet eljutni L.-ba?
— A város végén jobbra kell fordulni, aztán az útról nem szabad letérni. 8 kilométer a falu, el sem lehet tévesztetni.

Az a magas, erősen szürkülő hajjú, magyarul hibátlanul beszélő, megviselt arcú és ruhájú férfi, aki a tábori posta után érdeklődő izgatott szavaimra útbagazított: Tóth Lőrinc nántúri szarmazású bogdarmester volt. Először arra gondoltam, hogy megint egy olyan oroszral hozott össze a sors, aki az első világháborúban fogásba kerülve odahaza nálunk, valahol a nyárfás barackkői határban, vagy Kanizsa körül tanulta meg azokat a magyar szavakat, amiket aztán húsz egynéhány év rengeteg küzdelme, keserve és kínlódásai közepette sem tudott elfelejteni. Az én emberem magyar szavai azonban másképp csengtek. Ize volt, a rég elhagyott magyar táj jellegéből valami, ha a színek a számtalan őszben vesztettek is valamit frissességükből. A lélek, a szóleke érződött a magyar szavakból, meg kellett tehát kérdezniem ott a S. O.-i hadtest étkede-udvarán: hogyan, ön magyar?

A beszélgetés rövid volt. Mindketőnket szólított a kötelességteljesítés parancsa, de mielőtt elváltunk, Tóth Lőrinc a szatmármegyei Nántúrról ezeket mesélte el:

— 1916-ban Bucsesnél estem fogásba. Az oroszok Szamarába vittek és ott voltam 1919 végéig. Akkor Kurszkba kerültem és ott éltem an-

nak a nagy városnak a környékén.

— Miért nem jött haza?

— Először Szibériában voltam. szökevényre gondolni sem igen lehetett. Amikor mehettem volna, meghallottam, hogy otthon románoké lett a hazám, nem akartam. Később megamikor már szerettem volna, nem lehetett, nem engedtek.

— Család van-e?

— Van két gyermekem. Kurszk mellett telepedtem meg, megnősültem. Eleinte folytattam otthoni mesterségemet, szereztem három lovat, tehent, egy kis földet és gazdálkodtam. Két nagy fiam van, most lázasan tanulnak magyarul. Szegények, őket nagyon sajnálom.

— Miért kell őket sajnálni?

— Mert hogy én hazamegyek, már majdnem biztos, de hogy ők is jöhettek-e, nem tudom...

Most következik az a sablonos kérdés, amit mindenkinek felteszünk. akivel szóba elegyedünk: milyen volt itt az élet?

Tóth Lőrinc így válaszolt:

— Tizenkét éve vége van itt a jó

életnek. Kurszk környékén ugyanis csak 1930 táján merték bevezetni a kolchoz-rendszert. Addig mindenkinek meg volt a saját birtoka, műhelye, vagy üzlete. Először meg kellett „tisztítani” a vidéket. Az új rendszerrel vége volt mindennek. Tölem is elvettek mindent, nem volt más tennivalóm és ismét beköltöztem Kurszkba. Iparomat folytattam, beosztottak egy műhelybe. Kerestem havonta 350 rubelt, ebből éltünk.

— Mit vehettek ezen a pénzen?

— Tulajdonképpen kenyeret.

— És ruhát például?

— Ez az orosz munkásruha, — rámutat a rajtalévő orosz ruhára, — mely erős nadrágból, vattával bélelt kabátból, két ingből és bakancsból áll, évente egy pár minden orosz munkásnak. De csak annak, aki dolgozik. Aki nem tudja igazolni munkahelyét, hiába rongyos, hiába van pénze is, nem vehet ruhát. Egyébként egy ilyen ruha 52 rubel, egy pár bakancs 51 rubel, ezt meg kell fizetni. Kenyeret 85 kopekért kaptak, de hogy az milyen, arról már jobb nem beszélni.

Vajjan teljesül-e Tóth Lőrinc vágya

Tóth Lőrinc, a távoli Nántúrról, hazavágyik és haza is jön. A kérdés csak az, hogy családjával együtt-e, vagy egyedül. A németek őszi kurszki bevonulásakor azonnal jelentkezett, a tavaszon pedig a magyar parancsnokságnál. Azóta el sem hagyta. Dolgozik, vezet, útbagazít, ha kell és tol-mácsol. Ismerik őt, sőt közismert személyiség lett. De Tóth Lőrincnek igen nehéz perceket kell átélnie addig is, amíg vágya teljesedésbe mehet.

Révedező szemmel tekint a júniusi égboltra, amelyen fehér bárányszel-

hők nehéz vattacsomóként nyugalommal húznak keresztül felettünk, miközben búcsúzásul megszorítják fáradt kezét. A kézfogásból azt érzem ki, hogy még ebben a szeretne belekapaszkodni, hogy egyetlen vágya teljesülhessen. Nem álma, mert álmai retteteteseek. Odaálmodja magát, ahon-nét közel harminc éve elszakadt. Nántúre. Kegyetlenek itt az ilyen ál-mok. Reménysége viszont van.

S hogy a remény mit jelent, azt mi tudjuk legjobban, igaz-e Tóth bácsi?...
PILCZ LÁSZLO

Erdélyi József Nagyvárád, Hlatky Endre-utca 10

Telefon: 12-81

Szolíd árak!

Zománcedény, alumínium edény, hűsőrök, zsemlye- és mákdaralók, mérlegek, jégzsákok, ny. zománczott tűzhely, alpakka evőeszközök, állandó raktára!

Magyar alkotóerő harcol a lebontott mezőtelegi olajgyár romjai felett

Miért kellett romba dőlni egy hatalmas ipartelepnek? Szücs József dr. vállalkozása bizonyosságot tesz a magyar üzleti rátermettségről. Tejes üzemben az új ásványipari gyár

Mezőtelegd, aug. hó.

A mezőtelegi állomás tőzszomszédságában fekszik, közel húsz holdnyi területen a román uralom alatt üzemen kívül helyezett Bihar-Szilágyi Olajfinomító gyár. Békében ez volt az ország legnagyobb üzemképességű olajtermelő gyára. A felezabadulással járó zűrzavarban egy zsidó nagy üzleti lehetőségeket sejtve, a bekövetkezendő vas- és építőanyag-szükségletekben, potomáron megvette a némaságra ítélt hatalmas gyártelepet a ma óriási haszonnal, mint ócska anyagot árusítja ki a gyár mérhetetlen mennyiségű és értékű gép- és vasanyagát, továbbá monumentális épületek, 40—50 méteres gyárkémények téglá- és egyéb használható részeit.

Pusztulás romjain keresztül az új élet felé

Ahogy belépünk a kegyetlenül halálfélt ipartelep kapuján, mely megdöbbenéssel hat ránk a szörnyű pusztulás. Mintha nem is egy békés kis magyar község szélén sétálnánk, hanem valahol. Rosztov külvárosában tanulmányoznánk az újrendszerű német fegyverek „előkészítő munkálatait”: Földszínelv egyenlővé tett épületmaradványok, ablak- és tetőnélküli égnek meredő csúszfalak, felrobbantott 8—10 méteres átmérőjű gyárkémények, téglatörmelék-hegyek és kivájt formátlan gödrök tarkítják a nagy megsemmisülési zűrzavart.

Szinte fellelegzünk, amikor a munka és termelő erő a fertelmes temetőjéből kibotorkálva, a telep keleti sarkában új életre bukkannak. Szerényebb méretű, de új épületek nőttek ki már itt a földből. A széjjelvert ócskatéglák új falakká sorakoztak a romok felett, hogy a megtagadott magyar vállalkozói szellemet hirdessék, azt a becsületet vállalkozó szellemet, amely a romlásban keresett idegen üzleti számítás mellett mutat éppen példát a tiszt magyar alkotói képességről.

Az egyik épület fehér homlokzatán nagy fekete betűk hirdetik az új vállalat névjegyet: Bihar Vegyi- és Ásványipari Gyár. Helyben vagyunk, ezt kerestük. Be is nyitunk mindjárt a tükörkis irodahelyiségbe. Nagy írógép-csattogás és egyéb irodai sürgős-forgás tárul elénk. Kisasszonyok, férfiak szorgoskodnak az íróasztalok felett s már is megállapíthatjuk, hogy ilyen kiépítésű adminisztráció mögött már számottevő termelés is állhat a magyar közgazdasági élet szükségleteinek kielégítésére.

A gyár vezetősége iránt érdeklődünk. Egy csinos szőke fiatalember lép elénk: dr. Szücs József, — szívesen áll rendelkezésünkre.

Mi valami öregurat vártunk — valljuk be őszintén, — a másiak meglepetésünk pedig az, hogy a doktor úr a jogi tudományokból szerzett diplomát, nem pedig a vegyészetet boszorkánykonyhán keresztül jutott el a vegygyár alapításának gondolatáig.

Igen — feleli készséggel a fiatal igazgató úr — én is abból a generációból való vagyok, akik meg akarják mutatni, hogy a magyar emberben is van üzleti és vállalkozási szellem, a magyar ember is tud érvényesülni a szabad gyakorlati

pályákon, amelyeket eddig kizárólag csak idegenek tartottak megszállva, azaz a számító beállításal, hogy a magyar ember mindahhoz semmit sem ért. — Hogy gondolta rá igazgató úr magát, hogy éppen Mezőtelegden létesítsen vegyi gyárat?

— A valamikor virágzó és most lebontott olajipari gyár tanuskodik amellelt, hogy ha múltja volt ennek a gyár- iparnak itt, akkor jövője is lesz, mert hiszen az állandó fejlesztés alatt lévő

Derna—Tataros bányavidéke bőven juttat nyersanyagot az olajfészek feldolgozásához.

Érdeklődésünkre megtudjuk még azt is, hogy megfelelő szakember társak segítségével csak decemberben indult meg szerény tőkével a vállalat, de ma már 70—80 munkáit is foglalkoztatnak s a termelés fokozásával állandó fejlődés mutatható ki, úgy hogy megfelelő szolid üzleti alapon is szép jövő előtt áll ez a magyar vállalkozás.

Körséta az új gyártelepen

A gyártelepen fa-gázmotor fejleszt az áramot s az egyes gépeket villanydinamókkal állítják munkába. Ez ma a legolcsóbb hajtóerő és itt üzemben tartató azzal a fahulladékkal is, ami a hordógyártásból kikerül. Mert a különböző olaj- és zsíradékfélék szállításához is a gyár készíti a megfelelő méretű hordókat. Szédületesen forgó kör- és szalagfűrészek visítanak végig az ormótlan bükkfahasabokon, hogy percek alatt lapos dongaformák kerüljenek ki marosó acélfogaik közül.

A másik teremben hatalmas olajtartályok sorakoznak egymás mellé, hogy bonyolult csőszerszégeiken könnyű, közép-könnyű és nehéz hengerolajja osztályozzák a beléjük ömlő nyersolajat.

A másik teremben egy körbenforgó centrifugális óriás hengeredény bontja osztályaira az anyagot s amarrébb már a kész kancét és lakkot kilózzák bádog kannákba, szállításra előkészítve. A lakkfélék készítésénél már semmi hiánya nincs a külföldi gyantának, mert azt a kárpátaljai szolyvai fenőzvyanta már egészen jól helyettesíti.

Elbeszélgetünk a munkásokkal is. Kierzik a beszédjükből, hogy milyen közvetlen viszony van itt munkás és munkaadó között. A fizetéseket pontosan és a megszabott óradíjak szerint kapják. Nincs itt semmi panasz, csak a község igen drága. A megfelelő szociális be- rendezések, külön étkezőterem és zuha-

TÖRÖKORSZÁG

A régi Törökországból csak csekély rész maradt meg Európában. A több, mint 760.000 km²-es török birodalom legnagyobb része most Ázsiára jut. A Kemal Atatürk által reorganizált Törökország lakossága az utóbbi 10 év alatt jelentősen, csakugyan 4 millióval szaporodott, most már megközelíti a 20 milliót, amiből több, mint 86 százalék török. Területének legnagyobb része felföld, mely a keleti határvidéken több hegyláncra osztó magas hegységbe megy át. Hosszu tengerpartjai és változatos hegyrajza következtében éghajlata is nagy különbséget mutat az ország egyes területein. A partvidékeken, ahol bőséges a csapadék, földművelés, a belső részekben állattenyésztés és bányászat a lakosság főfoglalkozása. A hivatalos statisztika szerint csak 13,8 százalék a szántóföldi terület, de az sínes egészen megművelve. Kemal óta a mocsarak lecsapolásával, erdősítéssel, csatornázással igyekeznek növelni a megművelhető területet és jelentékeny eredményeket is értek el. A lakosság erős szaporodása is erre készíti a kormányokat. Változatos éghajlata sokféle mezőgazdasági termelést tesz lehetővé. A gabonatermelés a legutóbbi évtizedekben főképp búzára fekteti a fősúlyt és sikerült is az 1930-ban még 2,5 millió tonnás búzatermést azóta csaknem megkészszerzeni. Jelentékeny még az árpa termelése (évi 2,3 millió tonna). Igen fejlett a

rizstermelés, úgyhogy a belső fogyasztáson kívül jelentékeny a rizskivitelt is. Legfontosabb mezőgazdasági exporttermékei: dohány, mogyoró, mazsolaszőlő, füge és az utóbbi években egyre nagyobb mértékben a gyapot, melynek évi export-értéke kerekén 7 millió török font. Az utóbbi években nagy erőfeszítést tesznek a gyapottermelés fokozására és a vizsgálatok megállapították, hogy az országban még mintegy 1,2 millió hektár gyapottermelésre alkalmas terület van. A török köztársaság hasonlóképpen nagy erőfeszítéseket tesz az ország iparosítására, 1934-ben készült el az első ötéves iparosítási terv, amely főképp a bányászat, a textil-, cellulóze- és vegyipar fejlesztését írta elő. Az isztanbuli nagybankok élénk részt vettek az ország iparosításában, kifejlesztették a szénbányászat mellett a chrom-, réz-, molybdén-, kén- és vasbányászatot is. 1939-ben munkába vették a második ötéves iparosítási tervet, amely az évi ipari termelés értékét 400 millió török fontra akarja felemelni. A programhoz tartozik a vasúthalozat nagyarányú kibővítése, kikötők építése, villamosítás, a szénbányászat és az élelmiszer ipar fejlesztése. A török külkereskedelem a legutóbbi években ki sebb-nagyobb kiviteli felesleggel zárult, különösen amióta a gyapot-, bányatermékek és a gyümölcs kivitelt sikerült évről-évre fokozni.

nyos fürdő is rendelkezésére állnak a munkáságnak.

A lerombolt országos hírű gyártelep, négyholdnyi kis sarkában megindult a magyar alkotás. A letagadott magyar üzleti és vállalkozási rátermettségnek egy igen nagyraható friss hajtását fedezték fel a mezőtelegi téglaromok között. Egy fiatal magyar testvérünk szoritotta ökölbe a kezét, hogy útát törjön fajtája előtt azok között, akik tehetségünkben kételkedve és azt az egész világ előtt megtagadva szedték le eddig előlünk a teffelt közgazdasági életünk széles területein.

Szücs József dr. is ráébredt erre a szomorú valóságra, azért nem állt oda diplomájával egy kényelmes íróasztal kikövetelni, hanem fiatal merészéggel a maga lábán járva azok közé sorakozott nehéz harcát megvívni, akik az új világrend Magyarországnak készítették elő legfontosabb támaszpontjait — kereskedelmi és ipari életünk teljes visszahódítására... Kiskun.

260 tonna selyemgubót termelt Ukrajna

30.000 kilogramm természetes selymet jelent az idei termés

Ukrajna tavaszi selyemhernyótenyésztése előreláthatólag 260 tonna selyemgubót eredményez. A nyári tenyésztés 56 tonna friss és 18 tonna száraz selyemgubót ad. Ehhez járulnak még gy különleges módon tenyésztett selyemhernyó gubói, melyeknek eredménye 25 tonna friss selyemgubó, illetve 8,5 tonna szárazgubó. Mindezt egybevetve tehát 113,5 tonna száraz selyemgubó az ukrainai selyemtermelés eddigi eredménye. Ezen mennyiségből 30 ezer kilogramm természetes selyem nyerhető. Mivel Németország természetes selyemtermelése kb. 1.600 kgr, az ukrainai selyemtermelés óriási jelentőségű. A gubók feldolgozása rengeteg munkát és gondosságot igényel, de a kiváló eredmény minden fáradságot megér. (MNK).

Kifizette az Ipartestület az Erdélyi Banknál lévő tőketartozását

Kiutalta az előjáróság a hadbavonulak segélyét

(Nagyvárad.) Tegnap délután hat órakor Szabó Károly elnök és dr. Kiss Endre vezetőjegyző irányítása mellett tartották meg a rendes havi előjárósági ülést az Ipartestület székházának tanácstermében. Az Iparkamara részéről dr. Kókay Károly tőkár, míg a tanonciskola részéről Jeszó Sándor tanár vett részt az ülésen. A tárgysorozaton több érdekes ügy szerepelt. Az Ipartestület kifizette az Erdélyi Banknál lévő tőketartozását. Két tisztviselő fizetésjavítási kérelmét kedvezően intézte el az Előjáróság. Az ipari tanoncoktatási reform ügyében kidolgozott tervezetet elfogadták. Tiszteletbeli ügyészek: dr. Kovács Ernő, dr. Keller László és dr. Lammel Antal nevezték ki. A hadbavonultak hozzátartozói számára kiutalták a szokásos havi 30—30 pengő segélyt. Ezenkívül több alkalmi segélyt nyújtott az Ipartestület. A Nemzeti Könyvtár bajtársi szolgálata számára 250 drb könyvvásárlását jóváhagyta az Előjáróság.

HUNYADY JÁNOS, A KERESZT ÉS A KARD HŐSE

Írta: Brösztel Lajos apátkanonok

Augusztus 11-én lesz 480 éve, hogy a történelem egyik nagy és kevésbé méltányolt alakja: Hunyady János meghalt.

Hunyady János a XV. században a legismertebb magyar ember Európában; ő a keresztény hit zászlótartója és bajvivója. Ebben a zordon katonában két lélek lakozott: a kemény, vakmerő vitéz és az imába merülő, már. trónalált sóvárgó apostol. Helyén volt kezében a kereszt és a kard egyaránt, olyan időben, amikor Európának mind kettőre: katonára, apostolra nagyszüksége volt. A XV. században a kereszténységet két veszedelem fenyegette, egy kívülről, egy meg belülről. Mohamed hívei: egy század óta megfészkeltek magukat Keleten, a bizánci császárság területén és elárasztással fenyegettek a Nyugatot. A kelet-római állam, amelynek energiáját elszibbasztották a palotaforradalmak, kincstárát kiürítették évszázadokon át a mindkét nemen levő kegyeltek, polgárai még elszoktak a katonáskodástól és igen megszokták a pompát és az armánykodást; csak gyöngén védekeztek és fogyni napról-napra, láthatóképpen, területen, hatalomban egyaránt. A török invázió pedig hatalmasabb volt mindeniknél, amely Európát valaha megtámadta.

Magyarország a törökökkel már egy század óta viaskodik, amely lassan-lassan a bizánci császárság rovására meghódítván a déli szlávok és más nomád, de jobbára független, vagy a magyar korona árnyékában élő népek örökségét, határait egész Magyarország törzseig tolta előre. Magyarország pedig nem volt olyan viszonyok között, hogy minden gondját, egész figyelmét az ország és a kereszténység ellenségeinek viszályára fordíthatta volna. Zsigmond királyt nagyon elfoglalták a birodalom, a nyugat-római királyság ügyei künn, benn meg az oligarkia, amellyel szintén szakadatlanul harcolnia kellett. Halála után az oligarkia csetepatéi mellé dinasztikus villongások, éveken át tartó párttusák, III. Frigyes törekvései az ország megkapartására, sorakoztak és tartották örökös káoszban Magyarországot. És mégis ez a zavaros, ez az erőszakos, véres éra egyik legfényesebb korszaka a magyar történelemben. A magyar állam nemcsak lebrnja a testi organizmusában dúló kórokat, de becsülettel és diadalal betöltött egy kényes messziót, megvédte Európa legnagyobb érdekét: a kereszténységet; amelynek védelmére, helyzeténél fogva az ő vállaira hárul. Itt kezdődik Hunyady János providenciális szerepe; ő vállalta magára a kétféle megbízást; ő oldotta meg a nagy feladatot az ellenséges viszonyok ellenére, szinte egymaga, olyan fényesen, amely páratlanul áll a világtörténelemben.

A középkori kereszténység

Legnagyobb, legideálisabb hőse új ember ebben a társadalomban. Fia Vuk vitéznek, Zsigmond király udvari katonájának és Morsinai Erzsébetnek. Katonaerények, dinasztikus hűség emelték ki a családot az ismeretlenség homályából, iktatták a magyar nemesség közé, nyitottak utat a zseniális apának és fiúnak egész a trónig. Hunyady János kezén az apai örökség anyagiakban, szellemiekben egyaránt

módtalanul megnövekedett. Egymás után zerzi meg a legfőbb állami méltóságokat: végvidéki bán, erdélyi vajda, az ország főkapitánya, kormányzója felségjogokkal: és mert a király — V. László — kiskorú és idegn gyámságban él: ő az ország királya. Nagy leke, katona erényei, igaz kereszténysége fénybe árasztják a sivár, önző, erőszakos korszakot.

Itthon védi a királyságot, a magyar államot, a harácsoló oligarkia és III. Frigyes római király ellen, aki a rokonság és a gyámkodás örve alatt az ország függetlenségét és integritását támadta meg magyar segítséggel. Hunyady elete legnagyobb, szinte egyetlen ideáljának, hogy a törököt Európából kiűzze, hogy megszabadítsa és biztonságba állítsa a halállal vívódó bizánci császárságot csak e pár év alatt élhetett viszonylagosan zavartalanul, amíg a lengyel I. Ulászló ült a magyar trónon. Négy év alatt (1440-1444) reveláidott a kor legnagyobb katonája, akihez fogható zseniális koncepciókban nincs Napoleonig; ekkor rázta fel világségének hírével, nemes, önzetlen magafeláldozásával Európát közönségből, ekkor tette a török kérdést európaivá, az egész kereszténység kérdésévé. Fegyverét győzelmesen hordozta meg nem-

csak Erdélyben, ahová a török beütközött, de a már meghódított török tartományokban is a Balkánig és a Fekete-tengerig. A gögös, magát elbizott hatalmat megállította hódító útjában, vitássá tette zsakmányait.

Nem kedveztek a viszonyok és a közhangulat Hunyady János heroikus vállalatának. Magyarország nem igen látta a fenyegető veszedelmet, Európa még kevésbé. Magasztalással emlegették Magyarország határain kívül is, a messzi nyugaton, a kereszténység gazdag, népes, biztonságban élő városaiban a magyar hőse nevét és ha a hír győzelemről beszélt, ünnepi Tedeumot tartottak. A segítség, az érdeklődés azonban kisebb volt, mint amekkorát a cél megérdemelt. A római királyság nem igen akart tudni Magyarország és Hunyady János erőfeszítéséről; nem hallotta a Balkánban élő keresztények: az oláhok, bolgárok, szerbek halálhőrgését; nem látta a bizánci császárság vonaglását. IV. Jenő pápa, aki mindig igen koncilians volt a keleti keresztények iránt, még érdeklődött valamennyire, küldött időről-időre pénzegettséget, tartott Magyarországon pápai legatust. A Várnánál vereséggel végződő hadjáratba Hunyady a Szentek és kivált Julián legátus ösztökélésére ment bele, megszögvén a

békét. Ebből az egy hadjáratból a kereszténység hajnoka megtanulhatta és meg is tanulta, hogy mennyire bizhatik szövetségeseiben. A békének ellensége volt; de ha már megkötötték, mezezésébe: a háboruba, csak ügyel-bajjal erőszakoltatta be magát.

A várnai csatáról, amidőn felelősségre vonták, hogy Ulászló király és Julián legátus elesett, hogy szinte az egész hadsereg a csatamezőn maradt, maga Hunyady írta a pápának, hogy vakmerőséggel meg kellett kísértenie a harc szerencsésjét, — mert abban az ügyben, amely kockán áll, a legyőzetés sem dicstelen. És valóban alig is volt más választása. Előtte tízezeres számu, harc-hoz és győzelemhez szokott ellenség; mögötte a visszavonulás útjában olyan szövetségeket, akik, hogy csak kedvben járjanak a szultánnak, hogy irtalmát kikönyöröghecsék, lesből, orozva verik agyon vitézeit.

Magyarország és Hunyady ezután teljesen magára maradt. A nyugati népek is közömbösen viselkedtek; csak lengyel csapatok harcoltak időnként Hunyady János alatt, vállvetve a magyarokkal. Annyi sikere mégis volt az erőfeszítésnek, hogy a háború nem folyt tovább magyar területen, hogy harácsoló török csapatok nem igen látogatták többet az országot s hogy Szerbia és Havasalföld is inkább függött Magyarországtól, mint a szultántól. Ilyenek voltak a viszonyok, amidőn elesett Konstantinápoly és romjain karddal a kezében halt meg az utolsó görög császár. A keleti császárság összeomlása akkora zajt ütött, hogy meghallotta az egész keresztény világ. Az addig közömbös nyugatot most halálos félelem ragadta meg.

Eddig Hunyady Jánost Európában nem értette meg senki; hogy vállalatában nem segítettek. Itthon viszályba keverték az ország gyermek-királyával, barátait elcsabitották. Sikereit mind a viszonyok ellenére csikarta ki. Konstantinápoly bukása V. Miklóst, a mecénás pápát, annyira megzavarta, hogy belebetegedett és többé nem látta mosolyogni senki. A török invázió veszedelmét egész valóságban csak most látták meg, amikor áradata előtt csupán Magyarország állott. V. Miklós utóda, III. Kalixtus pápa, kereszties háborút hirdetett és fegyverbe szólította egész Európát Magyarországot és a kereszténység védelmére. Csak Magyarország reagált, csak a pápa küldött valami segítőpénzt. Pedig könnyű volt elképzelnii, hogy ha Magyarország elbukik, akkor a török lova végignyargalja Európát és Mohamed szultán az örök város faláig gáttalanul mehet.

Ebben a veszedelemben a kereszténységet Hunyady János és egy olasz ferences barát: Capistrano segítettek meg. Ez a meztelános remete, hetven év sulyával a vállán, megértette a katonát és melléje állott. A kereszt és a kard együtt indult el, hogy Nándor-Fehérvárnál megmentsék Magyarországot és vele a kereszténységet. Hunyady, „aki mindig úgy ment a török ellen harcba, mintha bálba menne“, bár az armány megfosztotta méltóságaitól, bár csak egyszerű magánzó volt, hogy modern kifejezéssel éljünk, a védekezés élére állott és szinte az egész hadsereget a maga vagyonából állította ki. A prédikáló Capistrano összegyűjtötte a barátokat, papokat, tanulókat és parasztokat, köntösükbe keresztet varratott és vitte őket Belgrád alá, ahol Hunyady lángelméje az utolsó erőfeszítésben a legnagyobb csodat művelte. Ez az ütközet, amelynek éltető lelke két hetven éves aggastyán: egy fáradt katona és egy, a böjttől szikár barát, félszázaddal vetette vissza a törökhódítást. A keresztiesek hősi kaszával, baltával fegyverzett népe Capistrano vezette, maga előtt vitette Jézus lobogóját, fáradt testét

Megkezdődött a történelmi jelentőségű pánindiai kongresszus Ghandi utolsó felszólítást intézett az indiai alkirályhoz

Bombayból jelentik: (Bud. Tud.) A Pán-Indiai kongresszus ülészése megkezdődött. Az ülésen mintegy tízezer küldött vesz részt. Ghandi kijelentette, hogy még egy utolsó felszólítást intézett az indiai alkirályhoz. Ha a válasz kielégítő lesz, alakul szolgálhat a tárgyalásokra.

Amszterdamból jelentik: (NTL.) Egy amerikai hírlapudósító félreérthetetlen biztosítékot kért Ghanditól arra nézve, hogy pillanatnyilag nem gondol Japánnal való tárgyalásokra — jelenti a brit hírszolgálati iroda Bombayból. — Ghandi kijelentete, hogy ilyet nem ígérhet meg, de hozzátette, hogyha Japánnal tárgyalna, egyedül és kizárólag a szövetséges ügy érdekében tenné. A tárgyalások meghiusulása előtt — mondotta Ghandi — meg kell valóítani India függetlenségét. Azután a szabad indiai kormánytól engedélyt kell nyer-

ni a tárgyalásokra. A nem erőszakos rendszabályok mibenlétéről, amelyeket alkalomadtán alkalmazni óhajtt, kijelentette, hogy az általános sztrájk nem esik a lehetőségek határain kívül és nem fog visszariadni attól, ha egy ilyen mozgalom volna az utolsó lehetőség. (MTL.)

Lisszabomból jelentik: (NTL.) Mint az angol hírszolgálat Bombayból jelenti, pénteken délután fényes külsőségek közt a pánindiai kongresszus 250 tagja és mintegy 10.000 főnyi közönség jelenlétében megkezdődött a kongresszus végrehajtóbizottságának ülése, amelyen döntenek az indiai brit közigazgatás megszüntetéséről szóló határozati javaslatról.

Ghandi, akit az ülés tagjai és a közönség nagy lelkesedéssel fogadott, indiai idő szerint 16 órakor megkezdte beszédét. (MTL.)

Laval minisztertanácsban számolt be a politikai helyzetéről

Vichyből jelentik: (OFL.) Péntek délelőtti összejűt a minisztertanács, amelyen Laval kormányelnök beszámolt a politikai helyzetről. A kormányelnök ismertette a minisztertanácsal párizsi megbeszéléseit, amelyeket az ottani megszálló hatóságok képviselőivel folytatott, különösen a kézműipar anyagellátásáról. Ezután Grasset közegészségügyi államtitkár számolt be az ország egészségügyi helyzetéről

Tokióból jelentik: (NTL.) A japánok a Banda-szigetek déli csoportjának megszállásával nagyfontosságú támaszpontot szereztek meg és most már egy órási repüléssel elérheti Port Darwint és Ausztrália egész északi partvidékét. Port Hedland nyugat-ausztráliai kikötőt a japánok eredményesen támadták. A támadás miatt Ausztráliában nagy a nyugtalanság.

botra támaszkodva vonszolván, kezében magasra tartott kereszttel.

Ez volt az utolsó csatája a nagy katonának és a nagy papnak. Három hónap alatt meghaltak mind a ketten, előbb a katona, aztán a barát. Meghalt a kereszténység két legnagyobb hőroza, akik csak köntösből különböztek egymástól. Szellemük rokon volt; hitük mind a kettőnek az a hit, amely sziklat a mozdit és halottakat támaszt.

A keresztes hadjáratok

zarándok lovagjai óta nem volt harcos olyan buzgó, áhítatos, alázatos, keresztény, mint a század legnagyobb katonája és hadvezére. Ifjúságában Zsigmond király ledér udvarában, amint egy kortársa, a család bizalmas barátja: Andreas Pannonius írja: éjjel felkelt, a templomba ment és a feszület előtt térden reggelig imádkozott. Később is rendszeren két misét hallgatott térden állva, hajnal hasadta előtt. Ütközet előtt pedig megáldozott és megáldoztatta hadseregét is.

Az is érdekes, amint feljegyezték róla, hogy augusztus 6-án, a nádor-felhérvári győzelem után, amikor Capistrano meglátogatta a nagy hadvezért, látva, hogy a csaták izgalmában elgyöngült, Hunyady menthetetlen, figyelmeztette barátját a közelgő halálra és kérte, tegyen végrendeletet és készüljön a nagy útra. Többen voltak jelen és mind hallották, hogyan válaszolt Hunyady János Capistránnak:

„Ha nem tudat eddig, — mondotta — most tud meg, hogy egész életemben, férfikoromtól kezdve, mindig bünnöknek vallottam magam és mindig gondoltam a halálra. Azért régóta megtartottam, hogy bűneim meggyónását soha egy hónapnál tovább nem halasztottam. Most a betegségekben sem vártam a halál pillanatára, hanem keresztény férfi módjára mindent okosan elrendeztem már, ami lelkeim üdvösségére, fiaimra, vagyonomra, hazámra, melyet sok évig kormányoztam, vonatkozik. Az van még hátra, hogy utrayalóul magamhoz vegyem az Oltáriszentséget és felvegyem az utolsó kenetet...”

Ilyenforma volt szellemében és munkásságában a kereszténység legnagyobb katonája. Jámber keresztény és rettenhetetlen vitéz. Abból a szétrebbentett félbarbár társadalomból váltott ki, amely a török elől menekült Magyarországot határai közé, de a magyar társadalom talaján nőtt fel, annak szellemét érezte magában és a magyar szellem öltött benne testet a maga legtökéletesebb formájában. A hazafiságnak és a vallásosságnak nem ismerjük nála nemesebb, magasabb tipusát.

Híre még életében nem fért meg hazájában, betöltötte Európát. Halálakor Calixtus pápa Rómában, Szent Péter egyházában, fényes gyászszertartással, könnyek között áldozott emlékének.

Hogyan üljük meg Szaniszló püspök születési évfordulóját?

Itt egy pompás ötlet: Nagyvárad és Szombathely ünnepeljen egyszerre!

Megemlékeztünk róla, hogy augusztus 2-án volt 150 éves fordulójára Szaniszló Ferenc, a későbbi váradi püspök születésének. Híradásunk kellemes emlékeztetés volt sokak számára, hiszen a nagy püspök jótékonykodásokkal megtűzdelt élete szinte a mai nemzedék szemé előtt áll: Szaniszló emléke benne a váradiak hálós emlékezetében. A Magyar Lapok közlésének nem sejtett visszhangja támadt s olvasóink kelően értékelik azt az újságírói éberséget, amellyel ezt a jubileumot számoltartottuk.

Mivel a nyár nem alkalmas jubileumok üléseire, az őszi hónapokat kell felhasználni, hogy a váradi intézmények s maga a város is hivatalosan bódoljon Szaniszló emlékének. A Magyar Lapok munkatársa beszélgetést folytatott Kovács Sándor bibliai plébánossal, aki érdekesen mondta el, mint találta meg Géfin Gyula szombathelyi professzor évekket e előtt azt a házat, amelyben Szaniszló szülei laktak valamikor:

— 1937 januárjában, — mondotta Kovács, — egyik szombathelyi utam alkalmából újságotla Géfin kanonok úr, hogy megtalálta Szaniszló szülőházát. Reabukkkant a keresztelési bejegyzésre s ez igazítá útba. A mostani Szily János-utcán, egy kis földszintes ház ez, amelynek helyiségeit magam is sorra jártam nagy áhítattal... Géfin felfedezéséről értesítést küldtem dr. Lindenberger János, akkori debreceni apostoli kormányzó úrnak, aki azonnal emléktáblával látta el Szaniszló szülőházát. Egyszerűen díszített márványtábla ezt néhányzavas mondókával...

— Szaniszlót Szombathely adta a váradi egyházmegyének; ez a szépséges dunántúli város, amelyet joggal megillet a „Dunántúli királynője” elnevezés. Szaniszló evangélikus egész nagyságában értékelik a szombathelyiek, hiszen ott él Géfin is, aki munkássága legalaposabb ismerője. Rizonyosra vehető, hogy az évfordulót ott is megülik s magam részéről nagyon kedvesnek és könnyen megvalósíthatónak találnám, hogy a két város, Nagyvárad és Szombathely egyszerre és „együtt” rendezzen Szaniszló-emlékünnepet!...

— A gyakorlatban megoldhatónak úgy vélem ezt, hogy a rendezendő Szaniszló-emlékezésre, annak kidomborítása céljából, hogy Szombathely adta nekünk ezt a szép egyéniséget, a váradiak ünnepe emlékbeszéd tartására fel lehetne kérni dr. Mészáros Hugó szombathelyi polgármestert,

aki nemcsak kiváló közigazgatási szakember és pompás szónok, hanem Ősz Iván néven régen beérkezett neves költő is. Szaniszló munkássága méltatására pedig meg lehetne kérni, dr. Géfin Gyulát, aki szintén szombathelyi. Nem kétséges, hogy a szombathelyiek Szaniszló-ünnepén készséggel beszélne dr. Hlatky Endre nagyváradi főispán; a váradi egyházmegye vikáriusa, dr. Schriffert Béla pedig bizonyára szívesen tolmácsolná a szombathelyiek előtt a hálálkodó váradiak érzelmeit.

— Olvastam a Magyar Lapokban, hogy a Szaniszló-jubileumra felfigyelt a rádió is. Ez nem meglepő: a rádióban van érzék az ilyesmire! Így nem lesz nehéz kieszközölni, hogy a Szaniszló-ünnepet kapcsolja a magyar rádió; mégpedig a rádióközvetítések közt eddig egyedülálló módon: az ünnepség egyik felét Nagyváradról, a másikat Szombathelyről. Ez olyan rendezési bravur lesz, amelyet mindenkor büszkén könyvelhet el maga számára a rádió igazgatósága. Megvalósítani pedig igazán nem nehéz, hogy két egyszerre ünneplő várost egy nagy ember emlékezése fényességében egyidejűleg a rádió, — pompásan érzékeltetve a lehetőségek kitégítését...

— A műsort így képzelnénk, váradi és a szombathelyi ünnepség is egyidőben volna; talán november 11-én, amikor Szent Márton ünnepe van. Szombathely védőszentjének ünnepe. Mindkét helyen kezdődnek az ünnepség 18.30 perckor. A közvetítés kezdődne a váradi ünnepségről, amelyet bevezetne a rádióbelemondó egészen rövid ismertetése. Műsorra vennének a váradi ünnepségből közvetítésre 20 percet, 18.40–17 óráig. Akkor programszerűen hírek következnek. Hírek után pedig a szombathelyi ünnepségből szintén 20 perc. A két műsort meg lehet úgy állapítani, hogy a rádióközvetítés számára egy kerekded egész műsor szám jöjjön ki belőle; és — egy rendezési érdekesség... Ugy kell alkalmazni, hogy a két polgármester megnyilatkozása lehessen hallható a rádióban s valami ének még mellette és alkalmi szavaltat.

A pompás ötletet ezennel átadjuk a nyilvánosságnak. Annyira újszerű és annyira tetszetős, hogy megvalósulása felől semmi kétségünk nincs. A rádió nem veszi rossz néven az épkezláb ötleteket. Kovács Sándor elgondolása pedig minden figyelmet megérdemel.

Szabályozta a belügyminiszter a névváltoztatásokat

Tilos a kettős, történelmi, régies írásmódu és gyakori családi nevek felvétele

Budapestről jelentik: A belügyminisztérium 40.200—1933. sz. rendelete most jelent meg a Belügyi Közlönyben, amely a névváltoztatás szabályairól intézkedik. A rendelet szerint elvi okokból a következő tilalmakat léptetik életbe a névváltoztatásokkal kapcsolatban:

- Elvi okokból nem engedélyeztetnek:
 - idegen hangzású nevek;
 - magyartalanul képzett családi nevek;
 - kettős családi nevek;
 - történelmi (irodalom, művészettörténeti) nevek, továbbá ismertebb nemesi (főnemesi) családok nevei;
 - régies írásmóddal (pl. th. gh. eo.

se-el) írott, vagy „y”-nal végződő nevek; f) olyan családi nevek, melyeket már is nagyon sok család visel (pl. Nagy, Kovács, Tóth.)

(11) Az a közalkalmazott, aki legalább középiskolai képzettségéhez kötött állást tölt be, ha 15 évi közszolgálati és a harctéren szerzett káros kitértetése, vagy vitézségi érme, vagy sávos sebesülési érme van, idegen hangzású családi nevének az első bekezdése e) pontjában megjelölt írásmóddal írott névre megváltoztatását is kérheti. Kettősen régies írásmóddal (pl. thy, esy, sth.) írott nevet azonban ilyen folyamodó sem kaphat.

Otthon dolgozó munkásnak is jár fizetési szabadság

A Magyar Tudósító jelenti: A munkaviszony szabályozásáról szóló törvény szerint az üzletben, üzemben vagy vállalatban foglalkoztatott alkalmazottnak ugyanannál a munkaadónál eltöltött egy évi folytonos szolgálat után fizetési szabadságot kell adni. Az iparügyi miniszter konkrét ügyből kifolyóan leszögezte, hogy a szolgálati viszony fennforgását nem érinti az a körülmény, hogy az alkalmazott a szolgálati szerződésben vállalt kötelezettségeit nem a

munkaadó üzemében, hanem azonkívül, saját lakásán teljesíti. Nem érinti az otthon dolgozó alkalmazottnak a fizetési szabadságra való igényjogsultságát az a körülmény sem, hogy az alkalmazott az egyidőben több munkaadóval is szolgálati viszonyban áll. Ezenetben az alkalmazottnak mind egyik munkaadójával szemben van igénye fizetési szabadságra. Az önálló iparigazolvánnyal rendelkező ügynevezett bedolgozó iparosoknak azonban nem jár fizetési szabadság.

Átvettem

Ifj. Popper József cég

fűszerüzletét

Ujonnan felszerelve friss fűszer, konzerv, csemege és déli-gyümölcs áruval. A n. b. közönség szíves pártfogását kérem.

Hatóságilag kijelölt, cukor, liszt, rizs elosztó.

Hoffmann György fűszer és csemege kereskedő Rákóczi-út.

Telefon: 21-20.

Keresztérv üzlet

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Varga József miniszter látogatása Győrött és Pannonhalmán.

Pannonhalma. (MTI). Varga József dr., a kereskedelmi és közlekedésével megbízott iparügyi miniszter pénteken Győrbe és Pannonhalmára látogatott el. Győrben először az országos Villamosművek Rt. telepére látogatott, megtekintette a tejeven lévő textilgyárakat, utána a Magyar Vagon és Gépgyár telepét, az Országos Villamos Művek munkáslakó telepét és a győri közraktárakat. Délután Pannonhalmára utazott, ahol meglátogatta Kelemen Krizosztom főapátot és megtekintette a főapátság épületét, valamint az ott létesített olasz gimnáziumot és diákotthont.

FELAVATTÁK BRUNO MUSSOLINI EMLÉKMŰVÉT. Piza. (MTI). A Stefani Iroda jelentik: Pénteken avatták fel Bruno Mussolini repülőkapitány és társai emlékének készített emlékművet a szerencsétlenség színhelyén.

A NAGYVÁRADI KERESKEDELMISZARNAK KÖZLEMÉNYE. Minden kereskedő és iparos ma már jól tudja, hogy a szabályosan vezetett könyvelés üzletének nagy megtakarítást jelent. A Csarnok teljesen magáévá tette ezt az elemi követelményt és igyekszik városunk kereskedőinek alkalmat és módot nyújtani azáltal, hogy a védnöksége és felügyelete alatt könyvelési iroda működését tette lehetővé. Az iroda bárkinek rendelkezésére áll és a legszigorúbb titoktartás kötelezettsége mellett jutányos áron az egyes kereskedők könyvelését tetszés szerint, akár az üzletében, akár a könyvelési irodában végezteszti el. A könyvelési iroda vezetője Csák Lászlóné szül. Dobi Erzsébet urnó, a könyveléseket szakképzett, megbízható, mérlegképes könyvelőkkel végzeteti. Részletes tájékoztatást a Kereskedelmi Csarnok titkári hivatala nyújt. Telefon 13-36.

12 MILLIÓ FONT ANGLIA HÁBORUS NAPI KIADÁSA. Genf. (MTI). A Német TI jelentik: A londoni Daily Telegraph politikai tudósítója azt írja, hogy Anglia háborús kiadása elérte napi átlagban a 12 millió font sterlinget.

MAGYAR TUDÓS LÁTOGATÁSA NÉMETORSZÁGBAN. Berlińi értesülés szerint dr Gyergyay orvosprofesszor, a kolozsvári egyetem orvosi és fülspecialistája Németországba érkezett. A neves specialista meghívást kapott a jéna, greifswaldi és berlińi egyetemekre, melynek során előadásokban ismerteti műtéti eljárásait és megtekintti ezenkívül a bécsi, hallei és drezdai orvosi intézeteket is. Az elkövetkezendő év folyamán dr Gyergyay professzor a kolozsvári egyetem fakultásának dékánja lesz. (MNK.)

ÚJ RÁDIÓADÓ PÁRIZSBAN. Párizs. (MTI). A Német Távirati Iroda jelentik: A francia rádióadás Párizsban egy új adót kapott, amely közvetlen összeköttetésben áll Vichyvel.

ÁLLAMI ELLENŐRZÉS ALÁ HELYEZIK AZ ARGENTINAI OLAJMEZŐKÉT. Buenos Airesből jelentik (MTI): A NTL. jelenti: Az argentin képviselőház elfogadott egy törvénytervezetet, amely arra hatalmazta fel a kormányt, hogy az olajmezőket állami ellenőrzés alá vehesse.

CHURCHILL ELTÜNT LONDONBÓL. Stockholm. (MTI). A Stefani Iroda jelentik: Az Afton Tidningen jelentése szerint csütörtökön egy munkásküldöttség azt a kérelmet terjesztette elő, hogy Churchill fogadjja. Azt a választ kapták, hogy a miniszterelnök távol van. E tény, a tudósító szerint, megerősíti a híresztelést, hogy Churchill a Szovjetunióban van.

Modern festett **BUTOR** olcsón kapható **MEZEINÉL**
 Szabadság-utca 12. Hálók, kombinált szobák, előszobák, konyhák.

Erősen nyugtalan hangulatban ment szabadságra az angol alsóház.

Stockholm. (MTI). A Stefani Iroda jelentik: Az Afton Tidningen londoni tudósítója megállapítja, hogy a brit parlament erősen nyugtalan hangulatban ment szabadságra, amikor India válságban és Timosenko hadserege igen rossz helyzetben van. A Times jelentése szerint Stalingrádtól délre a szovjet haderő kénytelen volt visszavonulni és maga a város is veszedelemben forog. A szovjet ellentámadások eredménytelenek maradtak.

EMBEREVŐK HARCOLNAK AZ ANGOL HADSEREGBEN. Stockholm. (MTI). Az Aftonbladet szerint Uj Guineában a dzsungelben benschültek is harcolnak a japánok ellen. Köztük sokan emberevők fiai.

ÉRTESETÉS. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil Iparosok Szakcsoportja értesíti tagjait, hogy az augusztus havi cérna, petróleum- és benzín-utalványok kiosztása augusztus hó 13-án kezdődik. Felkérjük tagjainkat, hogy textilhulladék eladásról szóló átvételi elismervényeiket hozzák magukkal, valamint akik a háborús rokkant-átképzésben részt ohajtanak venni, iródnkban jelentkezzenek. Elnökség.

SVÁJC NEM AD EL TÖBB ARANYPÉNZT. Bern. (MTI). A Stefani Iroda jelentik: A Svájci Nemzeti Bank felfüggesztette az aranypénz nyilvános eladását és azt tanácsolta valamennyi banknak, hogy külföldre se adjanak el aranypénzt. Az intézkedés oka az, hogy a közönség az utóbbi időben tömegesen vásárolta az aranypénzt.

Tiszta szesz
Nánássy-nál.
 Színház mellett.

Angol hajótöröttet vett fel egy spanyol vitorlás.

Madrid. (MTI). A Német TI jelentik: Egy spanyol vitorlás 26 angol hajótörött érkezett Las Palmasba. A hajótöröttet hajóját a Rio d'Oro part előtt a tengelyhatalmak egy tenger-alattjárója sülyesztette el.

500 KGR. PAPIR ELHASZNÁLT VILLAMOSJEGYEBŐL. — Mint Brünnből jelentik, múlt év augusztusában az ottani elektromosművek pályázatot hirdetett az eldobott villamosjegyek gyűjtésére vonatkozólag. A kifizető pályadíj minden 20.000 drb jegy után I díjtalan havi villamos bérlet és 300 koronáról szóló takarékkönyv volt. A gyűjtők közül összesen 90 személy érte el a huszezer gyűjtőszámot, míg 9 személy 40 ezer villamosjegyet, egy személy pedig 60.000 villamosjegyet gyűjtött, amely összesen 2.2 millió menetjegyet tesz ki, a pályázat alatt leadott 52.341.995 jegy közül, mely 500 kgr. papírnak felel meg. A nyertes a város összes vonalaira szóló díjtalan évi villamosbérletet és 300 koronáról szóló takarékkönyvet kapott. A Brünni elektromosművek 107 drb havi díjtalan bérletvonaljegyet, 3 darab a város összes vonalaira érvényes díjtalan havi bérletjegyet és egy egész évre szóló díjtalan bérletjegyet bocsátott ki, összesen 11.706 korona értékben. Brünn város postatakarékpénztára összesen 4000 korona értékű takarékkönyvet bocsátott ki a díjnyertesek számára. A sikeres eredmények következtében a pályázatot tovább folytatják. (MNK.)

Revolveres merénylet az Ezredévi Emléktéren

A „munkájában“ megzavart rabló dulakodás közben revolverével átlötte Csernák Emma 22 éves egyetemi hallgatónő bal-tüdejét; majd elmenekült

Nagyvárad. Saját tud. Könnyen végzetesé válhato rablótámadás történt szombatra virradó éjszaka az Ezredévi Emléktér 44. számú házban Csernák Béla esperes lakásán. A házban ismeretlen egyén vakmerő módon betörést követett el, azonban tettenérték, mire a rabló revolverrel rálőtt felfedezőjére.

Csernák Béla esperes szabadságát tölti és a lakásban csak a felesége és leánya tartózkodott. Hajnaltájban Csernák Emma arra lett figyelmes, hogy a szalonban valaki a fiókokat fessegeti. Felkelt ágyából, kinyitotta a szoba ajtaját és megdöbbenve látta, hogy az ismeretlen ember, kezében villanyzeblámpával a vitrin előtt áll és az értékes ezüstedényeket rakja a zsákjába. A fiatal leány felgyújtotta a villanyt és bátran a vakmerő betörőhöz lépett és rákiáltott. A rablót a

hirtelen támadás meglepte, majd szembefordult és dulakodni kezdett. A fiatal úrilánynak volt még annyi lélekjelenléte, hogy közben édesanyjának szólt arra kérve, hogy kerítsenek elő rendőrt. A vakmerő betörő kétségbeesett küzdelmet kezdett a további dulakodás során hirtelen revolvert rántott elő és a viaskodó leányt keresztül lötte. Ezek után a merénylő futásnak eredt és sikerült is elmenekülnie. A megtámadott leány nem vesztette el lélekjelenlétét, kezével befogta a vérző sebet. A közben odaérkezett Csikesz Tibor segédlelkész telefonhívására rövidesen megjelentek a mentők és első segélyben részesítették a mostmár eszméletlen leányt, akit ezután beszállítottak a kórházba, ahol gondos ápolásban részesítették.

melle alatt fúródott be. A revolverdörrenésre felébredt a házban lakó Bura-Kiss ezredes, aki nyomban átsietett a Csernák-lakásba, de a rabló közben elmenekült.

A súlyosan sebesült Csernák Emmát dr Vadász János orvos részesítette első segélyben, majd a kórházba szállították. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

A merénylő személyleírása a következő: 30 év körüli fekete hajú, dülleltszemű, körülbelül 160 cm. magasságú zömök ember, feltűnően rongyos ruhában.

A rendőrség lapunk útján kéri a közönséget, hogy aki közelebbi adatokat tud a merénylőről, jelentse a II. emelet 8. számú szobában

Nyomon van a rendőrség

Szombaton délben a rendőrség még mindig a legnagyobb eréllyel folytatta a nyomozást. A jelek arra valának, hogy a vakmerő rabló rövidesen kézrekerül.

A közismert úrileány és családja iránt a városban óriási részvét nyilvánult meg.

Rendőri jelentés a rablómerényletről

A nagyváradai rendőrség a rablótámadást követő órákban erélyes nyomozásba kezdett. A rablómerényletről a rendőrség az alábbi jelentést adta ki:

Dr Csikesz Tibor ref. lelkész telefonon jelentette a rendőrségnek, hogy Csernák Béla esperes lakásán pénteken éjszaka ismeretlen tettes az ajtókat alkulecsal kinyitotta, majd a lelkészi iroda mellett lévő szalon szek-

rényeit próbálta fessegetni. A zajra felébredt a szomszéd szobában alvó Csernák Emma 22 éves egyetemi hallgatónő és meggyújtotta a villanyt. Megdöbbenve látta, hogy a szobában ismeretlen ember tartózkodik. Csernák Emma rákiáltott a betörőre, mire az rátámadt; dulakodni kezdtek és eközben történt, hogy az ismeretlen ember revolvért vett elő, amellyel rálőtt a leányra. A golyó az áldozat bal

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

NÉGY NAGYVÁRADI TURISTA

A HORTHY MIKLÓS-CSÚCSON

Barangolás a Radnai havasok birodalmában

Röviden már hírt adtunk arról, hogy négy nagyváradi turista, dr. vitéz Nadányi János alispán, Papp Lajos az Idegenforgalmi Hivatal vezetője, Mokos Kálmán és Nemes János megmászták hazánk mostani legmagasabb csúcsát, a Horthy Miklós-csúcsot. A kiváló úristatelszítvány részletes és élvezetes leírását közöljük most Papp Lajos tollából. Olvasóink bizonyára érdeklődéssel fogják olvasni.

I.

A Radnai havasok 2000 méteren felüli hegycsúcsai ma a legnagyobb vonzerőt gyakorolják a magashegy túrákat kedvelő magyar turistákra. A felszabadulás első hónapjaiban még alig mozdult meg a hótakaró e nagy hegyek ormán, már elszánt turistacsoportok ostromolták minden irányból ceonka Hazánk legmagasabb csúcsát, a 2305 méter magas Horthy Miklós-csúcsot, a volt Nagy Pietroszt. A Budapesten megjelenő „Turisták Lapja” több részlet-leírást, hasznos utbaigazítást közölt már ezekről a túrákról, mégis azt hiszem, hogy jó szolgálatot teszek a példánkat követni akaróknak, ha a Borsától—Óradnáig terjedő turista utunkat lehető részletekkel leírom.

A Radnai havasok legmagasabb hegy-csúcsait, legszebb részeit magában foglaló, útjelzéssel is ellátott útvonal Borsától Óradnáig terjed. Teljesen mindegy, hogy a turista melyik helységet választja kiinduló állomásul. Mi Borsáról indultunk. Előzőleg írtunk Komán István ottani főjegyzőnek, aki az állomásra kocsit küldött elénk, (a közeg nagyon melege van az állomástól), jó szállásról és meleg vacsoráról gondoskodott számunkra. Fogadott részünkre két málfahordó románt is, mert a magashegy túrán nem akartuk magunkat nagyon megterhelni. Így is körülbelül 10 kilogrammos hátizsákot vittünk magunk is.

Mit vigyünk az útra?

A Borsától Óradnáig terjedő utat mi 3 nap alatt tettük meg, de vétkeltünk magunk ellen, mert ha 5 napot szánunk erre, több szépséget gyűjthettünk volna lelkünkbe, több időnk maradt volna a gyönyörű tájak fényképezésére, jobban megcsodálhattuk volna a természetes encián- és hegyirózsakerteket. Így számoljon tehát, aki teheti: 5 nap a havasokban.

Mi a túránk legnagyobb részét ragyogó napsütésben tettük meg, de hőmérséklet 21 C°-nál magasabbra nem emelkedett, éjjel azonban leszállt 3 C°-ra is. Vinnünk kell tehát magunkkal könnyebb és elegendő melegebb ruhát is. Menedékház nincs az útvonalon, a szabadban való éjszaktázháshoz jó meleg pokróc kell tehát, esetleg sátor, vagy hálózsák. Tartalék fehérnemű is kell — könnyen bőrig ázhatunk és ilyenkor jó a száraz

ruha — a szükséges étel, gyógyszeres doboz, fejeze, zseblámpa. Részletes térkép és megbízható iránytű nélkül nem indulhatunk el, mert az útjelzés rendszerint a legkritikusabb helyeken tűnik el szemünk elől.

Irány a Horthy Miklós-csúcs!

A borsai Fábry József fűszerkereskedő házatól, — ahol éjjeli szállóhelyünk volt — reggel 6 órakor indultunk el. A Köves (Pietrosz) pataki útágazásánál rozoga fahídon haladunk át, ahol először pillantjuk meg a kék jelzést. Itt táruelénk teljes méltóságában a Horthy Miklós csúcs, fenséges alakjához illő hermelinpalástjával — az egész nyáron át megmaradó hatalmas hófoltjaival. Tőle balra — mint valami idelepott piramis — merészen fúrja fejét a felhőkbe a 2191 méter magas Puzdra.

Kellő tisztelettel és talán némi szorongással vesezük ezemügyre hatalmas ellenfelünket, akik közül a nagyobbikat még ma magunk alá kell gyűrnünk. Borsá 665 méter, tehát a Horthy Miklós csúcsig 1640 méter szintmagasságot kell legyőznünk.

Tovább haladva a kanyargó Köves patak mellett, a kék jelzés egyezzer csak egy nagy lapos kővön pihen meg, smelyen 720 m. felirat jelzi az eddig elért magasságot. Utunk eddig alig észrevehetően emelkedett, mert 3524 lépés megtétele után csak 55 m. szintmagasságot nyertünk.

Pihenő a Mosolygó tónál

Szeretik tengerszemnek nevezni, de csak havasi tavacsa, melyhez hasonlót sokat találunk itt a magas hegycsúcsok tövében. Egy-egy nagyobb mélyedés, amit megtölt az olvadó hólé és valamely kis forrás befolyó, majd túlfolyó vize. Kedvesek és szépek, enyhítik a nagy hegyek komorságát. Ez a Mosolygó tó különösen gyönyörű Nagy-Magyarország térségére emlékeztető alakjával. A kétezer méternél magasabb, falmeredekségének látszó szirtfalak gyűrűszerűen ölelik körül és csak Borsá felé nyitnak kaput a turista számára. Tökéletesen szélvédett hely ez itt. Ugy érezzük magunkat, mint hangyák az óriások gigantikus várfalai között.

Az északi oldal hatalmas hófoltjai szinte belenyúlunk a tóba, mégis két elezánt turistát találunk itt, aki a tó

Háromnegyed órai út után — miközben barátságosan, de egyre emelkedő hegyoldalakon haladunk — utunkat keresztezi a „Minopirit” bányavállalat itt áthúzódó drótkötélpályája. További 1 órai út és elérjük a fenyőerdő határát.

Borsáról való elindulásunktól számított két és félórás út után balra elhagyjuk a patak medrét, amely eddig hűséges barátként kísért bennünket. Magasságmérőnk pedig 10.974 lépést jelez. Innen már meredeken visz fel az út egy kis védkunyhóig, amit további 2100 lépés után érünk el. Magasságmérőnk itt 1350 métert mutat. Közel 700 méter magasságot emelkedtünk eddig, most már megérdemlünk egy jó tiszórait. Ki is bontjuk a hátizsákot, jó étvágygal falatozunk, közben szemlélődünk, mert gyönyörű kilátás nyílik innen a borsai völgyre és a parányinak látező házcsoportokra.

Jó volt erőt merítenünk a falatozásból és a félórás pihenőből, mert újabb 2280 lépést téve, már 1603 méter magasságban vagyunk. Itt egy kedves kis forrás jéghideg vize üdit fel bennünket. Még további 1920 lépés — háromnegyed óra járás — és megérkezünk az 1720 méter magasságban lévő Mosolygó tóhoz.

Talán unalmas lesz kedves olvasóink egyrészenek ez a túlrészletezett útleírás, de annál jobban meg fogják becsülni azokat, akik ezt az utat meg fogják tenni, mert értékes támaszpontul fog szolgálni tájékozódásuk és időbeosztásuk tekintetében.

Fent a csúcson

A katlanból a legmeredekebbnek, de legrövidebbnek látszó hegyoldalon vágnak neki a csúcs meghódításának. Küzdelmes, nehéz út. Leosökentett súlyú hátizsákjaink ólomsúlyként neheznek ránk és húznak vissza a szédítő mélységbe. Minden 30—40 lépés után meg kell állnunk, hogy kifújuk magunkat, mert a jótékonyan hűsítő hideg, havasi szél ellenére is tudónk for-

ró katlanként zihál. Csak 4100 lépést tettünk meg a csúcsig — apró lépések voltak ezek — de két és egynegyed óra kellett hozzá.

Ami a katlan oldalán, mászás közben jótékonyan hűsítő szellő volt, az itt fönt metező hideg szélle változott, úgy hogy fel kellett huznunk viharabátunkat. Így álltunk ki a csúcsra, hogy élvezzük fáradságunk gyümölcsét, a végtelenbe kitarult láthatár elénk omló gazdag szépségeit.

Északon a Pop Iván, nyugaton a Gutin és Széplés (Cibles), délen a Kelemen havasok és az Ünökő, közelebből a Korongyos, a Puzdra, a Rebrri eorakoztak fel számtalan kisebb-nagyobb óriás tárukkal, méltóságteljes rendben,

hűvös, hideg mozdulatlansággal, hogy megéreztesék velünk parányi, izgága hangya voltunkat.

A hideg szél, csipőse ostorával megriadt felhőnyáját kergetett az alattunk elterülő völgybe, feltörő villanások, dühös dübörgő morajlás jelezte, hogy idejében érkezünk a felhők feletti régiókba. Isteni színjáték volt ez így felülről nézve, de egytuttal figyelmeztetés a továbbhaladásra, mert nem lett volna kellemes, ha a szél szezeélye hirtelen mifelénk tereli a megvadult felhőtömeget.

Megnéztük még az itt heverő elmosódott feliratu deszkaemléktáblát, amely azt hirdeti, hogy

„Erdély visszatérésének emlékére Magyarország legmagasabb csúcsán állította a m. kir. kárpátaljai 2. hegyi vadászászlóalj vitéz Piekly Zoltán m. kir. hegyi vadász alezredes parancsnoksága alatt és Makray Zoltán m. kir. hegyi vadász főhadnagy vezetésével.”

Ennek az emléktáblának a története az, hogy 1940 szeptember 13-án Borsáról 5 tisz, 61 főnyi legényeg, 16 lóval elindult a „Horthy Miklós csúcs jelképes megszállására.” A Mosolygó tótól csak az önként vállalkozókkal folytatták az utat, végül is 3 tisz és 3 hegyi vadász érkezett fel a csúcsra, ahol felállították ezt a táblát és kitéűzték a magyar zászlót. A zászlót — sajnos — a szélviharok már régen letéűtték és a táblán is már alig olvasható a felírás, amely megörökíti a felszabadulás utáni első magyar itteni csúcsmászás emlékét.

Az itt álló magasságjelző póznán sok nevet látunk bevéve. Mi a magunkét nem kívántuk itt megörökíteni, de felszeűztük ide Nagyvárad Szent László jubileumi évének emléklapoktjét nagy királyunk tiszteletére és városunk hegy-mászói becsületének öregbítésére.

Megkezdődött a népruházati akció utalvánvainak kiosztása

Nagyvárad thj. város polgármestere 6.370—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom az érdekelteket, hogy a IV. népruházati akció keretében kiosztásra kerülő ruházati anyagok és cikkek vonatkozó utalványok folyó hó 10. napjától kezdődőleg a városi Közélemezési Hivatalban — 2. számú szoba — a hivatalos órák alatt átvehetőek.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy az utalványok augusztus 15-ig feltétlenül átveendőek és augusztus hó 20-ig beváltandók, mert ezen határidők után érvényüket veszítik.

Az utalványok átvételénél, valamint azok beváltásánál az igényjogosult személy vásárlási könyve bemutatandó.

Nagyvárad, 1942. aug. hó 7-én.

Dr Soós s. k. polgármester

Szjilopásért hathónapi börtönt kapott egy szalontai szjilgyártósegéd

Nagyvárad. Benke László 30 éves nagyszalontai szjilgyártósegédet szjilopás miatt hat hónapi börtönbüntetésre, falopásért pedig két heti fogházra ítélte a nagyváradi törvényszék. A két büntetést a bíróság szűneti tanácsa egyesítette és az össz-büntetést 6 hónapi és 2 napi börtönbent állapította meg.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a MAGYAR LAPOK-at

MEGNYILT: Keresztény

Kölesön könyvtár

kötelező ifjúsági olvasmányokkal bővítve

SIMON ISTVÁN könyvkereskedése

Telefon: 26-43.

Bémer-tér 3.

Nagyváradon randulnak át a debreceni Nyári Egyetem hallgatói

Nagyvárad. A debreceni Nyári Egyetem igazgatósága az egyetem programjában kirándulásokat is iktatott. A hallgatók a jövő hét közepén Nagyváradra és Kolozsvárra utaznak és megtekintik Kalotaszeg vidékét is.

Vérátömlesztéssel mentették meg a malom-utcai öngyilkost

Nagyvárad. Megdöbbentő öngyilkosság történt pénteken délután a Malom-utcában.

Eddig még ismeretlen okból Juhász Károlyné 31 éves asszony felvágta bajkarjának ütőerét, majd nyakát vágta át. Vérben fetrengve találtak rá a szomszédok, akik azonnal értesítették a mentőket és a rendőrséget.

Juhásznén a kórházban azonnal műtétet hajtottak végre, majd az éjszakai órákban vérátömlesztést végeztek. Mint ma a délelőtti órákban értesültünk, a szerencsétlen asszony állapota öröndetesen javult a remény van felépülésére.

42 fillér a kenyér fogyasztói ára

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala 6365—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Tudomására hozom Nagyvárad thj. város közönségének, hogy a közellátásügyi minisztérium 89.100—1942. sz. rendeletével, augusztus hó 1. napjától kezdődőleg az egységes búzakenyér, rozskenyér, rozsos búzakenyér és árpás búzakenyér legmagasabb fogyasztói ára kgr.-ként 42 fillérben. — legmagasabb viszonteladói ára pedig a vevő üzletébe szállítva, kg.-ként 40 fillérben lett megállapítva.

Közintézményekkel, vendéglátó üzemekkel és egyéb nem viszonteladó nagyfogyasztókkal szemben a sütőiparosok a szállított mennyiségre való tekintet nélkül ugyanazon fogyasztói árat számíthatják.

Nagyvárad, 1942. augusztus 6-án.
Dr. Soós s. k. polgármester.

Gazdanapon avatják fel az érmihályfalvai gazdakört

A Magyar Tudósító jelenti: Érmihályfalva az elmúlt évben az Erdélyi Párthoz és az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesülethez fordult, amelyben segítyt kért gazdakör felállítására. A két testület támogatásával sikerült a kört megépíteni, amelyet nagyszabású gazdanap során adják át rendeltetésének. A gazdanapon résztvesznek az erdélyi gazdasági élet vezetői is.

**Pártoljuk
a kereszlény
kereskedelmet**

Mit lehet kiszolgáltatni az esedékes lisztjegyre?

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala a következő hirdetményt adta ki: Értesítem a város közönségét, hogy f. évi augusztus hó 8-tól 15-ig esedékes 6. számú lisztjegyre vagy 40 dkg. lisztet, vagy 20 dkg. lisztet és 20 dkg. szárított tészta, vagy 20 dkg. rizst, vagy 20 dkg. lisztet és 10 dkg. rizst szolgáltatathatnak ki.

Felhívom az érdekelt kereskedőket, hogy amennyiben nem 40 dkg. lisztet szolgáltatnak ki, úgy a jegyszelvényen a kiszolgáltatott anyagot jelöljék meg és az ily szelvényeket külön ívre ragasztva számolják el.

Nagyvárad, 1942. aug. hó 7-én.

Dr. Soós s. k. polgármester

Nagyváradon továbbra is 50 deka a zsir havi fejadagja

Nagyvárad thj. város polgármestere 6.378—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A helybeli lapokban a zsirfejadagok újabb megállapításával kapcsolatban megjelent közlemény esetleges téves értelmezéséből származható félreértések elkerülése végett közlöm a város közönségével, hogy Nagyvárad thj. város területén a havi zsirfejadag

egyelőre továbbra is az eddigi 50 dg. marad.

A 60 dk.-ra való leszállítást csupán Budapesten és környékén, valamint azokban a városokban alkalmazzák, ahol a havi fejadag ezideig 64 dkgr.-ban volt megállapítva.

Nagyvárad, 1942. aug. hó 7-én.

Dr. Soós s. k. polgármester

40 fillér a tej, 7.80 pengő a vaj

Megállapították a tejtermékek legújabb árát

Nagyvárad thj. város polgármestere 6.335—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: A m. kir. Közellátásügyi Minisztérium 89.600—1942. számú rendeletével a tej- és tejtermékek legmagasabb árát folyó évi július hó 24. napjától kezdődőleg az alábbiakban állapította meg:

1. A tej legmagasabb fogyasztói ára literenként 40 fillér.

2. A tejfel legmagasabb fogyasztói ára literenként 1.70 pengő. A tejfel legmagasabb viszonteladói ára literenként 1.50 pengő.

3. A főlözött tej legmagasabb fogyasztói ára literenként 14 fillér.

4. Soványtúró legmagasabb fo-

gyasztói ára kg.-ként 1.15 pengő.

5. Zsíros túró legmagasabb fogyasztói ára kg.-ként 1.35 pengő.

6. Vaj legmagasabb fogyasztói ára

a) pasztörözött tea-vaj adagolva kg.-ként 7.80 pengő. b) pasztörözött tea-

vaj tömbben, vagy hordóban kg.-ként 7.40 pengő. c) pasztörözetlen tea-vaj

adagolva kg.-ként 7.40 pengő. d) pasztörözetlen tea-vaj tömbben vagy

adagolva kg.-ként 7.30 pengő. e) fő-

zövővaj kg.-ként 7.10 pengő. f) piaci

írósvaj kg.-ként 6.80 pengő.

7. Joghurt 2 dl.-es palackban 28

fillér.

Nagyvárad, 1942. aug. 5-én.

Dr. Soós István s. k. polgármester

SPORT

Hatalmas érdeklődés előzi meg a Csepel-NAC találkozót

Nagyvárad. — Egész Nagyvárad sporttársadalmára szeretettel várja és köszönti vasárnapi sportvendégeinket, a Csepel nagyszerű legénységét, amely az elmúlt bajnoki évadban az elsőnek verekedve felmagát, elnyerte a magtisztelő „Nemzeti Bajnoki” címet.

Együttal köszönettel fordul a várad-i szurkoló tábor a NAC vezetői felé, akik anyagi előnyöket teljesen figyelmen kívül hagyva Nagyváradon rendezték meg ezt a nem mindennapi sporteseményt.

Zöldfehér csapatunk a nyári szabadság után bevonulva szorgalmasan készült erre a találkozóra, hogy Nagyvárad patinás sportjához hiven méltóképpen képviselhesse városunk színeit.

A vasárnapi csapat új tagokat is

avat, mint arról már beszámoltunk. Mindhárom „erősítésünk” ez alkalommal ölti magára először a zöldfehér mezt. Tudjuk és érezzük, hogy a szív is csakhamar igazi NAC lesz alatta és azok, akiket ma egész sportvilágunk baráti és testvéri közvetlenséggel üdvözöl — mielőbb hazájuknak vallják Nagyváradot és tudásuk legjavával harcolnak majd színeink győzelméért.

A vasárnapi mérkőzés eshetőségéről nem könnyű jóslásokba bocsátkozni, ugyanis mindkét csapat csak most kezdte meg újból készülődését s így pillanatnyi erősségéről még korai volna beszélni. A csepeliek napokban elszünetelt versése is csak ennek tudható be, bár ez előny is számukra — hiszen a csapat már játszott együtt, ami viszont a mieink-

nél még hiányzik.

Mindenesetre a holnapi sportosemege kitünő sportot, sok izgalmat, érdekességet és ritka szórakozást nyújt minden futballrajongónak.

A „nagy” találkozás előtt a Budapesti Vasutasok a Nagyvárad MÁV jóképességű csapatával mérik össze erejüket. A mérkőzés pontban fél 6-kor kezdődik az Erzsébet-liget gyepén.

A csapatok valószínű összeállítása ez lesz:

Csepel: Dósay — Kállói, Szalay — Kapta, Olajkár II, Gere — Fuszek, Marosvári, Szabadkai, Dudás, Pintér.

NAC: Vécsey — Molnár, Onódy — Perényi, Juhász, Deményi — Kovács II, Barna, Sárvári, Bodola, Tóth III.

Onódy és Vécsey Nagyváradra érkezett

Nagyvárad. Ma menetrendszerű gyorsvonattal érkezett Nagyváradra Vécsey és Onódy — két újdonsült NAC-istánk Krüger sportigazgató társaságában. A zöldfehérek vezetőjéhez munkatársunk kérdést intézett a Debreczeni ügyel kapcsolatban.

Krüger Károly a következőket mondotta:

— Jeney elnök úr vette kezébe az egész dolgot s így hisszük, hogy az még a mai nap folyamán elintézésre nyer.

Mindenesetre Debreczenit már nagyváradinak lehet tekinteni.

Nagy érdeklődés nyilvánul meg a kerékpár-verseny iránt

Nagyvárad. Osztatlan érdeklődés előzi meg a holnap lebonyolításra kerülő Kolozsvár—Nagyvárad közti kerékpáros versenyt. Mint értesültünk a két erdélyi város karikázóin kívül nem egy fővárosi egyesület is nyeregbeülteti porfelhőlovagjait a 150 kilométeres futamban.

Népes indulótábor rajtol a leventék részére kiírt 40 és 60 kilométeres futó-futamban is. A NAC kerékpáros szakosztálya nagy körültekintéssel végzi a rendezés nem könnyű munkáját.

Jól szerepeltek atlétáink Helsinkiben

Helsinki. (MTI.): 10 ezer néző előtt szemerkélő esőben tartották meg a nemzetközi atlétikai versenyt, amelyen magyar, német és svéd atléták is résztvettek. 110 méteres gátfutásban első Cristofern svéd 15.2 mp. Második Hidas, magyar, 15.2 mp. 100 méteres síkfutásban első Olson, svéd, 11 mp. Második Solymosi 11.3 mp. Harmadik Koch német, 11.5 mp. 2000 méteres síkfutásban első Helström (svéd) 5 perc 24 mp., Iglói (magyar) 5 p. 31.5 mp. 5000 méteren első Szilágyi (magyar) 14 perc 47.4 mp. Távolugrásban első Zonck 714 cm. Második Vermes (magyar) 711 cm. 3-ik Gyurica (magyar) 678 cm. Rúdugrásban első Kovács (magyar) 380 cm. 2-ik Korpela (finn) 370 cm. Kalapácsvetésben első Eino.

Olvassa és terjessze a Magyar Lapok-at

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Tibor.** Széchenyi tér 6.

Munkaügyi előadásorozat Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. Az évek óta áldásos munkát kifejtő Népegészségügyi és Munkásvédelmi Szövetség legközelebb Nagyváradon tart munkaügyi előadásorozatot a nagyüzemek irányítói és munkaügyi előadói, vezető közigazgatási tisztviselők és orvosok részére. Az augusztus hó

14—16-án rendezendő előadásorozat előadói között látjuk dr. Soós István polgármestert, dr. Donáth György képviselőt, Tangl Harald egyetemi tanárt Hlatky Endre főispánt, dr. Mihálkovic Szilárd tanácsost és még sokan másokat a Munkásvédelmi Szövetség vezetői közül.

Férfi ruhákat használtak, legjobban aron vehet, e adhat

MOLNÁR

használatra üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hívásra hához jövök.

RADIO

Vasárnap, augusztus 9. BUDAPEST I.

- 8.45 Fohász. Szózat. Reggeli zene. Hírek.
- 10.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból.
- 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a szentdomonkosrendi templomból.
- 12.15 Levente-műsor.
- 12.55 A Duna is harcol. Előadás
- 13.10 Légierők zenekara.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 Nyár végén és őszel vethető szántóföldi takarmányok természetű. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.
- 15.45 Bura Sándor cigányzenekara műsora. Közben: Egészségügyi Kalendárium.
- 16.00 Építőipari pálya. Előadás.
- 17.20 Szórakoztató zene.
- 18.00 Nyári esküvő. Elbeszélés.
- 18.20 Harmónia-együttes.
- 18.50 A budapesti háborús Nemzetközi Vásár. Előadás.
- 19.20 Rádiózenekar.
- 20.10 Akiket mindig szívesen hallgatunk. Lukács Margit csevegése.
- 20.20 Magyar nóták kétzongorán.
- 20.40 Hangképek a vasárnap sportjáról
- 21.00 Tenger, napfény, szerelem. Hangjáték.
- 21.40 Hírek, löversenyeredmények.
- 22.15 Az olasz rádió műsorából.
- 23.25 Lovászi Ferenc cigányzenekara.

BUDAPEST II.

- 11.15 Szórakoztató zene.
- 12.15—13.00 Szalonötös.
- 15—15.45 Jazzegyüttes.
- 19.00 A Miskolci MÁV. Műhely Dal-egylet.
- 19.30 Magyar séták Európában.
- 20.00 Hírek, sporteredmények.
- 20.15 Kamarazene.
- 21.00 A hálás utókor. Elbeszélés.
- 21.15—21.40 Táncczene.

Augusztus 10. BUDAPEST I.

- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 A Székesfővárosi Tűzoltózenekar.
- 11.20 Triók és dalok.
- 11.40 Az új Európa hőse hatszáz év előtt. Előadás.
- 12.10 Szalonötös.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Sthymmel Miklós tánczenekara.
- 15.20 Szórakoztató zene.
- 16.15 A regős mozgalom. Előadás.
- 17.15 Mursi Elek cigányzenekara.

- 18.00 Simonyi öbester igazi élete. — Előadás.
- 16.25 Tóth Lajos kamarakórusa.
- 18.35 A csecsemő elválasztása.
- 19.20 Aratóünnep. Hangfelvétel.
- 19.45 Machula Tibor gondolkázik.
- 20.10 A front üzent — a front kér Előadás.
- 20.25 A bohóc közbeszól. Zenés vídamság.
- 22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 23.25 Táncczene.

BUDAPEST II.

- 18.40—18.55 Tóth Lajos kamarakórusa.
- 19.00 Melles Béla zenekara játszik.
- 20.00 Hírek.
- 21.10 Oláh Ernő cimbalmozik.
- 20.25 1. Az utolsó cigaretta. 2. Kis kaland az utcán. Elbeszélések
- 20.40 A charlottenburgi Bach-orgona hangja. Előadás.
- 21.15—21.40 A bohémek királya. — Csevegés.
- 22.10—23 Magyar nóták.
- 22.10—23 Rádiózenekar.

Augusztus 11. BUDAPEST I.

- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.20 Hubert Lajos gondolkázik.
- 11.40 Divattudósítás. Felolvasás.
- 12.00 A József nádor 2. honvédség logezred zenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 15.20 Csorba Dezső cigányzenekara.
- 16.15 Gyermekdelután.
- 17.15 Táncczene.
- Közben 17.30 Hangképek a labdarugók ercsi táborából.
- 18.00 Miért harcol Finnország. Felolvasás.
- 18.25 Balya Ibolya magyar nótákat zongorázik.
- 18.45 Dr. Varga József m. kir. iparügyi miniszter előadása a budapesti Háborús Nemzetközi Vásárról.
- 19.20 Ráczi Vali énekel.
- 19.45 Apró Columbusok híradói. — Felolvasás.
- 20.10 Az Operaház zenekara.
- 22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

- reszt bajtársi rádiószolgálat.
- 23.25 Szórakoztató zene.
- BUDAPEST II.
- 17.15—17.40 Ruszin haligatóinknak.
- 18.35 A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.
- 19.00 Csizmáskandúr. Mesejáték.
- 19.35 Beethoven: F dur vonósnégyes
- 20.10 A királykisasszony ezüsthegy-i Felolvasás.
- 20.40—21.40 Szórakoztató zene.
- 22.10—23 Rádiózenekar.

Augusztus 12. Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények.
- 10.15 Sovinszky László szalonzenekara
- 11.20 Hangszerszólók.
- 11.40 „A táblabíró cigánya“ Felolvasás.
- 12.10 Országos Postászenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Szórakoztató zene.
- 15.20 A kassai rádió műsorából.
- 16.15. Uj költők régi költőkről.
- 17.15 Táncczene.
- 17.55 Nagy Lajos, Endre és Johanna.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

FÉDERES gyümölcsbordó kordély eladó. Hid-utca 27 szám. 862

JÓKARBAN lévő matracok olcsón eladók. Feecske-utca 22. 861

Cserép hódfarkú használt, több ezer darab olcsón eladó. Szaniszló-utca 11. Portánál. 851

Hántolt zöld borsó, egész és feles. kapható kereskedők részére megszá-bott áron. Csiba Lajos, Bémer-tér 4

Hess automatamérleg eladó. Szent László-tér 5. Lindenmayer trafik. 855

Jókarban lévő használt perzsa atvető szőnyeget, modern garderozszekrényt keresek. Cim a kiadóban. 793

Különéle

Brandisz magánnyomozó iroda nyomoz, megfigyel, informál, Nagyvárad, Hodossy-u. 20. 774

Országút mentén 17 éve fennálló üzletház italmérségi jogfolytonossággal, benne trafik, betegség miatt sürgősen eladó, esetleg kiadó. Rozér us (Szent János) út 25. Ugyanott másik üzletház két üzlethelyiséggel, lakással azonnal átvehető. 853

TÁGAS világos üzlethelyiség azonnal kiadó. Távbeszélő 30-78. 865

ZONGORA sürgősen bérbeadó. Megtekinthető: Szacsavay-utca 35. sz. alatt. Dankó Ferencné.

Allást keres

Duplakönyvelést esténként vállal keresztény könyvelő. Címek a kiadóban. 848

Allást keres 26 éves 4 középiskolát végzett, gépiráshoz értő szegény leány, bármilyen irodai munkát vállal. Esetleg más alkalmazást is elfogad. Ajánlatokat a kiadóban. 852

Allást nyee

ÖSKERESZTÉNY mérlegképes könyvelő- és levelezőnőt, esetleg férfit keresek állandó alkalmazásra. Írásbeli ajánlatok Hajnal József, Kossuth Lajos utca 7 küldendő. 856

BORRÉLYSEGÉD azonnal beléphet állandó munkára. Főrs, Teloki utca.

Jó egészségi haskötőre, főzőre, melltartóra van szükség? Gyomor-, vese-, máj- és nehélysűvés, áldott állapotban, gyermekágy és operáció után a legjobbat rendelheti olcsó árért!

KOVÁTS SANDORNÉ orvosai haskötő készítője, aki elismert specialista. Szent Gellért u. 10. szám. (Négyes-telep)

Előadás.

- 18.20 Honvédműsor.
- 19.20 Rádiózenekar.
- 20.10 Uri muri. Színmű két részben.
- 22.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 23.25 Horváth Elemér cigányzenekara.

Budapest II.

- 19.00 Marik Irén zongorázik.
- 19.30 Középkori temető feltárása.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Jufarov: Rádiózenekar.
- 20.40 Bárány Tamás és Végh György verseiből előad: Kovrig Emil.
- 21—21.40 Légierők fúvózenekara.

TISZTVISELŐNÖT keresek azonnalra. Jeremiás Sándor, Lahner Gy-utca 13. 860

NYOMDAI SEGÉDMUNKÁS felvétetik a Szent László-nyomdába Szilágyi Dezső-utca 5 szám.

ELŐKELŐ német biztosítótársaság keres főügynökség vezetésére alkalmas, a szakmában jártas egyént, aki többévi gyakorlattal rendelkezik. — Ajánlatokat „Törtető“ jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 857

ÜGYES leányt tanulónak felvezet „Carmen“ hölgyfodrászat, Szent László-tér 5. 867

FIATAL gyakorlott kiszolgáló-leányt alkalmaz Polgár könyvüzlet. 866

4 KÖZÉPISKOLÁT végzett fiút tanulónak felveszek. Dr Udvary bór-nagykereskedés. 859

MEGBIZHATÓ éjjeliőr felvétetik. Star téglagyár, Kolozsvári-út 110. 858

Dr. Szabó Béla kir. közjegyző Szászregén, a közjegyzői munkakörben megfelelő gyakorlattal bíró, a román nyelvet is beszélő helyettesít, jelöltet vagy irodai alkalmazottat keres. Fizetési igény és előző gyakorlat közlését kéri.

Perfekt szakácsnő kerestetik főúri házhoz augusztus 15-re, jelentkezni lehet Nagyvárad, Szaniszló-utca 29 sz. földszint 1, délután 4—5 óra között. 842

Elveszett

KÉRELEMMEL fordulok azokhoz, kik egy elveszt nadrágot tudnának nekem juttatni. Diák vagyok, de nyáron dolgozom, hogy anyámon segítsék. Egyetlen nadragomat befogtam munkába. Vasárnap templomba sem mehetek. Tisztelettel arra kérem a jószívű embereket, hogy valami elveszt férfi nadrágot juttatni szíveskedjenek. Címem a kiadóban. 864

KIADÓTULAJDONOS:

SENET LÁSZLÓ-NYOMDA R 3

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Pál Árpád. Készítő: Dr. Schaffner Ferenc. Székhely: Szent László-nyomda R 3. Igazgatója: ...

Készült a Szent László-nyomda r. t. Kétszögű géppel. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5 szám.

Segédmotorosok figyelmébe! Motorokékpárok, varrógépek speciális javítását garanciával megkezdtem. Használt motorokékpárt veszek és eladok **JAKAB műszerész** Kossuth Lajos-utca 5. szám. Telefon: 23-30